

Senatorius **Richard Durbin**, vienintelis lietuvių kilmės reprezentantas iš Illinois valstijos JAV Senate, yra nuoširdus Lietuvos valstybės reikalų rėmėjas Washingtone, kuris ne kartą lankėsi Lietuvoje, o Jurbarko vis aplanko savo motinos gimtinę ir Vilniuje bendrauja su Lietuvos Seimo nariu, buvusiu Aukščiausios Tarybos pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu. Lapkričio 5 d. JAV rinkimuose senatorius žymia balsų dauguma buvo perrinktas antram senatoriaus terminui JAV Kongrese.

V. Kapočiaus nuotr.

PREZIDENTAS APTARĖ SKANDALINGUS FAKTUS

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Kaip užtikrinti viešųjų konkursų skaidrumą, kol įsigalios efektyvus naujasis Viešųjų pirkimų įstatymas, prezidentas Valdas Adamkus klausė priėmęs specialiųjų tarnybų vadovus bei Seimo frakcijų atstovus. Pats šalies vadovas pasiūlė apsvarstyti dvi galimybes: arba nustatyti anksčiau naujojo įstatymo įsigaliojimo datą, arba į dabar galiojantį Viešųjų pirkimų įstatymą perkelti atskiras naujos redakcijos įstatymo nuostatas, kurios tuoj pat padėtų labiau užtikrinti viešųjų pirkimų skaidrumą.

Seimo neseniai priimtas naujas Viešųjų pirkimų įstatymas, prezidento nuomone, ateityje užtikrins gerokai skaidresnius viešuosius pirkimus.

“Tačiau ką daryti šiuo metu? Juk naujasis įstatymas turėtų įsigaliooti tik nuo 2004 metų - Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare”, - klausė susitikimo dalyvių V.Adamkus.

Šalies vadovas įžvelgė būtinybę nedelsiant tobulinti Viešųjų pirkimų įstatymą po skandalingų faktų, kai Ligonių kasų ir “Sodros” konkursų nugalėtoja buvo pripažinta bendrovė “Etnomedijos intercentras”, kurios pasiūlymai pagal pateiktas paraiškas neatitiko konkursų nuostatų.

Pasak Prezidento atstovės spaudai Violetos Gaizauskaitės, visi susitikime dalyvavę Seimo frakcijų atstovai pritarė

naujojo Viešųjų pirkimų įstatymo įsigaliojimo paankstinimui, nes jei bus laukiama dar metus, valstybė gali prarasti milijonines sumas. Pasitarime svarstyta, jog artimiausia naujojo įstatymo įsigaliojimo data galėtų būti kitų metų kovo 1-oji. Viešųjų pirkimų tarnybos duomenimis, per metus viešiesiems pirkimams išleidžiama daugiau kaip du milijardai litų iš mokesčių mokėtojų lėšų.

Neseniai Seimo priimtame naujos redakcijos Viešųjų pirkimų įstatyme, kurio Prezidentas dar nepasirašė, numatyti įvairūs sugriežtinimai. Pavyzdžiui, padidinti kvalifikacijos reikalavimai, jau reglamentuojami ir nebrangūs pirkimai, viešieji pirkimai nebegalės būti iš vienintelio šaltinio.

Pasitarimo metu Prezidentas taip pat pasiūlė peržiūrėti Viešųjų pirkimų komisijų sudėtį. Mat, kaip parodė Ligonių kasų ir “Sodros” konkursų atvejai, komisijoje, kuri svarstė sudėtingų kompiuterinių sistemų pirkimą, nebuvo nė vieno kompiuterių specialisto.

Šalies vadovas, kaip informuoja ELTA, taip pat siūlė aptarti, kokių papildomų įgaliojimų reikėtų Viešųjų pirkimų tarnybai, kad ji galėtų veikti efektyviau, kad jai nereikėtų ir toliau viešai apgailestauti, jog, matydama įstatymų pažeidimus, ji nieko negali pakeisti.

Be Seimo frakcijų atstovų, į pasitarimą dėl Viešųjų pirkimų įstatymo Prezidentas

pakvietė valstybės kontrolierių Joną Liaučį, Viešųjų pirkimų tarnybos direktorių Rimgaudą Vaičiulį bei Specialiųjų tyrimų tarnybos direktorių Valentina Junoką.

Viešųjų pirkimų tarnybos vadovas R.Vaičiulis po susitikimo žurnalistams tvirtino, jog Prezidentas iš jo nepareikalavo atsistatydinimo.

“Dirbsiu toliau ir tobulinsiu Viešųjų pirkimų tarnybos darbą”, - sakė R.Vaičiulis. Jis taip pat teigė, kad jo vadovaujamai tarnybai įgaliojimų netrūksta. Tačiau Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius teigė, jog reikia nustatyti atsakomybės ribas tarp atskirų tarnybų.

R.Vaičiulis pritarė V.Adamkaus pozicijai, kad naujasis Viešųjų pirkimų įstatymas įsigaliojotų kuo anksčiau. Jis taip pat informavo žurnalistus, jog Viešųjų pirkimų tarnyba bus restruktūrizuojama, kadangi, pasak R.Vaičiulio, tarnybos veiklą reikia orientuoti į darbą su ES institucijomis.

Viešųjų pirkimų tarnybos duomenimis, 2001 metais bendras viešųjų pirkimų kiekis buvo 3 tūkst. 248, bendra pirkimų vertė siekė 2 milijardus 108 milijonus litų. Per praėjusius metus buvo užregistruoti 57 atvejai, kai buvo pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatai. Per šių metų pirmąjį pusmetį užregistruota 16 pažeidimų, per šešis mėnesius buvo atlikti 1 tūkst. 636 viešieji konkursai.

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ PRITARĖ DERYBOMS SU “YUKOS” DĖL “MAŽEIKIŲ NAFTOS”

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Vyriausybė pritarė su Rusijos kompanija “Yukos” jau suderintam ketinimo protokolui, numatančiam per derybas pakeisti kai kurias sutartis dėl “Mažeikių naftos”, ir suteikė ūkio ministrui įgaliojimus Lietuvos Vyriausybės vardu pasirašyti tą dokumentą.

Kaip ELTA yra pranešusi anksčiau, ketinimo protokole nurodytos trys sutartys, kurių sąlygos bus svarstomos derybų metu. Pirmoji - Investicijų sutartis, sudaryta tarp JAV kompanijos “Williams”, AB “Mažeikių nafta” ir Lietuvos Vyriausybės 1999 m. spalio 29 d. Taip pat numatyta pakeisti ir nauja redakcija išdėstyti Akcininkų sutartį, sudarytą tarp Vyriausybės, “Williams” ir “Yukos Finance”, pasirašytą šiemet birželio 18 d. Taip pat bus keičiama Valdymo sutartis, sudaryta tarp AB “Mažeikių nafta”, “Williams International Services Company” ir UAB “Williams Lietuva” 1999 m. spalio 29 d.

Dėl kai kurių sutarčių, sudarytų su investuotojais į “Mažeikių naftą”, sąlygų pakeitimo Ūkio ministerija kartu su Finansų ministerija derėjosi su Rusijos bendrove “Yukos Oil International” ir Nyderlandų ribotos atsakomybės bendrove “Yukos Finance B. V.”

Apibendrinamos derybų rezultatus abi šalys parengė ketinimų protokolą, kurį Lietuvos vardu parafavo ūkio ministras. Ketinimų protokole

numatyti tokie derybų tikslai: nustatyti, ar galėtų būti pakeistos arba panaikintos kai kurios 1999 m. spalio 29 d. Investicijų sutarties nuostatos; nustatyti, ar papildomi klausimai galėtų būti priskirti bendrovės valdybos kompetencijai bei derėtis dėl tokių nuostatų įdiegimo sutartyse.

Abi pusės susitarė, kad ketinimų protokolas galioja iki šių metų pabaigos, tačiau susitarus gali būti pratęstas. Dokumente nurodyta, kad protokolas teisiškai neįpareigoja šalių realizuoti nurodytus derybų tikslus.

Nuo rugsėjo 19 d. “Yukos” savo rankose turi daugiau kaip pusę “Mažeikių naftos” akcijų ir perėmė iš JAV kompanijos “Williams” šios įmonės valdymo teises. Tą dieną “Yukos” antrinė įmonė papildomą 26,85 proc. akcijų paketą ir su tuo susijusias teises “Mažeikių naftos” komplekse įsigijo iš “Williams” už 85 mln. JAV dolerių. Be to, “Yukos” antrinė įmonė prisiėmė “Williams International” teises ir įsipareigojimus, susijusius su “Mažeikių naftai” suteikta paskola, kuriai garantiją yra suteikusi Lietuvos Vyriausybė. Paskolos dydis yra 75 mln. JAV dolerių bei priaugusios palūkanos.

“Yukos” antrinė įmonė dabar valdo 53,7 proc. “Mažeikių naftos” akcijų. Vyriausybė valdo 40,66 proc. akcijų ir nori turėti didesnės įtakos Lietuvoje vienoje didžiausių ir šaliai strategiškai svarbioje įmonėje.

JAV PREZIDENTO SAUGUMUI - DAR KETVIRTIS MILIJONO LITŲ

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Vyriausybė Policijos departamentui nutarė iš rezervo skirti 250 tūkst. litų viešajai tvarkai, žmonių ir eismo saugumui užtikrinti JAV Prezidento ir jo delegacijos vizito Lietuvoje metu. Nors vis dar nėra oficialiai patvirtinta, kad JAV prezidentas George Bush atvyks į Lietuvą, vizito saugumo programai įgyvendinti Vyriausybė iš Privatizavimo fondo jau yra skyrusi 1,082 mln. litų. Šį vizitą Lietuvoje organizuoja Užsienio reikalų ministerija ir Vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudamos su Vilniaus miesto savivaldybe ir JAV ambasada. Galimam JAV prezidento, ponios Laura Bush bei juos lydінčios delegacijos oficialiam vizitui jau rengiama darbotvarkė.

Tikimasi, JAV vadovas į Vilnių atvyks tiesiai iš Prahos NATO viršūnių susitikimo, patvirtindamas žinią, kad Lietuva kviečiama tapti sąjungos nare. Numatoma, jog G. Bush į Lietuvą gali atkristi lapkričio 22-osios vakare ir viešės iki kitos dienos vidurdienio.

Lapkričio 23-iają su JAV vadovu Vilniuje rengiasi susitikti Lietuvos prez. Valdas Adamkus, Latvijos prez. Vaira Vike-Freiberga ir Estijos prez. Arnold Ruutel. Po aukščiausio lygio pokalbio planuojama spaudos konferencija, kurioje galės dalyvauti tik specialiai šiam vizitui akredituoti žurnalistai.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ **APTARTA DERYBŲ EIGA**

Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas tikisi, kad Lietuvos derybininkams pavyks išsiderėti su ES papildomą finansavimą Ignalinos atominės elektrinės uždarymui.

“Dabar vedame intensyvias derybas, bandydami gauti papildomą finansavimą. Manau, kad mums tai pavyks padaryti”,- sakė jis žurnalistams po Seimo Europos reikalų komiteto posėdžio. Jame buvo svarstomas politinis derybų su Europos Sąjunga tvarkaraštis, informuoja ELTA.

Pasak Vyriausybės vadovo, posėdyje buvo taip pat aptartos žemės ūkio produkcijos gamybos kvotos, grūdų derlingumas. “Mes siūlome tris tonas grūdų iš hektaro, ES siūlo daug mažiau - 2,2-2,3 tonos. Tai yra skirtumas, kuris “kvepia” maždaug 50 milijonų litų per metus”. Pasak jo, dėl pieno kvotų pozicijos su ES labai suartėjo.

Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo ir užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, buvo aptarti ir Karaliaučiaus vizų režimo klausimai.

Premjero A. Brazausko nuomone, sprendimas įvesti bevizius traukinius bus įmanomas tik po to, kai bus svarstomi Lietuvos Šengeno reikalai. “Iki mūsų narystės tokių klausimų mes nekeliamo”, - pažymėjo Vyriausybės vadovas.

▪ **UŽ POSĖDŽIŲ PRALEIDINĖJIMĄ - SUMAŽINTI ATLYGINIMAI**

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Iš posėdžių nelankančių Seimo narių bus išskaičiuota dalis atlyginimo. Tai nusprendė Seimo valdyba, išnagrinėjusi Etikos ir procedūrų komisijos išvadas. Valdyba taip pat paragino Seimo frakcijas išnagrinėti lankomumo problemą.

Kaip ELTA yra pranešusi, komisijos pažymoje nurodoma, kad rugsėjo mėnesį Seimo narys Ramūnas Karbauskis be pateisinamos priežasties praleido daugiau kaip ketvirtadalį plenarinių posėdžių, o Seimo nariai Rimas Valčiukas, Rolandas Paksas, Virginijus Martišauskas ir Julius Veselka praleido daugiau kaip ketvirtadalį komitetų ir komisijų posėdžių.

Už ketvirtadalį praleistų posėdžių Seimo valdyba turi teisę “nurėžti” trečdalį - apie tūkstantį litų - parlamentaro atlyginimo.

▪ **PREZIDENTAS PASVEIKINO GRĮŽUSIUS SPORTININKUS**

Melburno V pasaulio meistrų sporto žaidynėse ypač sėkmingai pasirodžiusius Lietuvos sportininkus veteranus Prezidentūroje pasveikino šalies vadovas Valdas Adamkus.

Prezidentas padėkojo sportininkams už pasiaukojimą bei prasmingą veiklą tęsiant senąsias ir kuriant naujasias Lietuvos sporto tradicijas. V.Adamkus sakė tikįs, jog sportininkų veteranų laimėjimai Melburne turės įtakos jaunųjų žmonių sportiniams lūkesčiams bei viltims.

Šių metų spalio 3-13 dienomis Melburne vykusiose pasaulio meistrų sporto žaidynėse, primena ELTA, lietuviai iškovojo 20 aukso, 11 sidabro ir 7 bronzos medalius.

▪ **MEDALIAI SAVANORIAMS BEI KARIUOMENĖS KŪRĖJAMS**

Lietuvos karių dienos proga, kuri minima lapkričio 23-iają, Prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo 126 pasižymėjusius asmenis Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

83 apdovanotieji - tai kariais savanoriais pripažinti ginkluoto pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyviai. Likę 43 asmenys pasižymėjo kuriant bei stiprinant Lietuvos krašto apsaugą po 1990 metų kovo 11-osios, kai buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė, informuoja ELTA.

▪ **SAUSIO 13-OSIOS MEMORIALO PROJEKTAS**

Seimo frakcijoms artimiausiu metu bus pristatytas Sausio 13-osios memorialo prie Seimo rūmų projektas.

Seimo valdyba pritarė darbo grupės Seimo istorinės aplinkos kūrimo darbams koordinuoti išvadoms dėl barikadų paminklo prie Seimo rūmų renovacijos ir išsaugojimo.

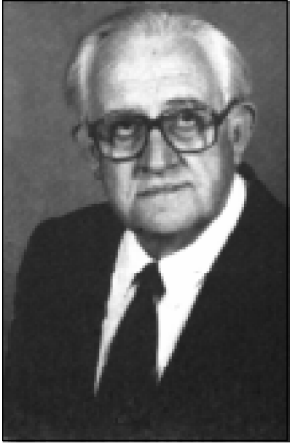
Grupė, kuriai vadovauja Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Povilas Andriukaitis, pasiūlė pritarti architekto Kęstučio Kisieliaus ir Vilniaus architektūros studijos sukurtam Memorialo sausio 13-osios įvykių ir gynėjų atminimui įamžinti projektui.

Kūrybinio architektų sumanymo esmė - barikadų - kaip išlikusios istorinės vertybės - fragmentą sukomponuoti su lengvos, grūdinto stiklo ir metalo konstrukcijos atvira koplyčia.

Šis projektas viešame konkurse laimėjo I premiją. Paminklo vieta - 1991 m. parlamento gynėjų degintų laužų teritorijoje. Projekto maketas yra eksponuojamas parlamento II rūmuose.

I premija pažymėto architektų sumanymo įgyvendinimas, preliminariais skaičiavimais, kainuotų apie 600 tūkst. Lt.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Algirdas Pužauskas

Rusijos parlamentas (Dūma) 259-34 balsais priėmė įstatymą, kuris suvaržo spaudos ir televizijos laisvę skelbti vyriausybės veiksmus kovojant su teroristų organizacijomis. Kai kurie Dūmos nariai balsavo prieš, sakydami, kad tokie įstatymai yra žodžio laisvės varžymas. Maskvos teatro okupavimas ir dujų panaudojimas sukėlė Kremliuje didelius ginčus. Prezidentas Vladimir Putin pažadėjo savo kalboje sustiprinti valstybės kovą prieš terorizmą, nežiūrint iš kur jis būtų kilęs. Teatre žuvusių vardu Putin paskelbė valstybinę gedulo dieną. Jis neminėjo valstybių, kurios globoja Čėčėnijos teroristus, bet jau anksčiau čėčėnų laisvės kovotojams grasindamas, jis yra pabrėžęs, kad juos globoja kai kurios nepriklausomos valstybės - Gruzija ir net Turkija. Putin žodžiai patiko JAV prezidentui Bush, kaip reporteriams papasakojo Baltųjų rūmų spaudos sekretorius Ari Fleischer. Čėčėnijos nepriklausomybės kovotojai ir jų globėjai susilauks galingo atkirčio, pasakė Rusijos prezidentas.

Pentagono žiniomis, besirengiant pakeisti diktatoriaus Saddam Hussein režimą Irake, Amerikai teks pašaukti į aktyvią tarnybą 265,000 kareivių. Tiek atsarginių buvo pašaukta 1991 metais, kai vyko karas vaduojant Kuveit. Tautinės Gvardijos atsarginiai gali būti pašaukti aktyvion kovon, tačiau daugumas jų būtų panaudoti ginant taikinius pačioje Amerikoje nuo teroristų puolimo. Jau sudaromi sąrašai susisiekiimo, mazgų elektros jėgainių, tiltų, užtvankų, sporto stadionų, ligonių ir kitų teroro taikinių, kuriuos turės saugoti atsarginiai. Tautos saugumo departamentas didesnę dėmesį planuoja skirti valstybės sienų apsaugai. Karo su Iraku atveju kariuomenės vadai mano, kad karo veiksmai turėtų prasidėti ne už kelių mėnesių, bet už kelių savaičių, nes daug priklauso ir nuo oro sąlygų. Pavasarį Irake prasideda dideli karščiai, kariuomenei tenka

REIKIA DAUGIAU KAREIVIŲ

apsirūpinti žmonėms ir mašinoms reikalingu vandeniu. Net ir nakties metu siaučia karšti vėjai, smėlio audros.

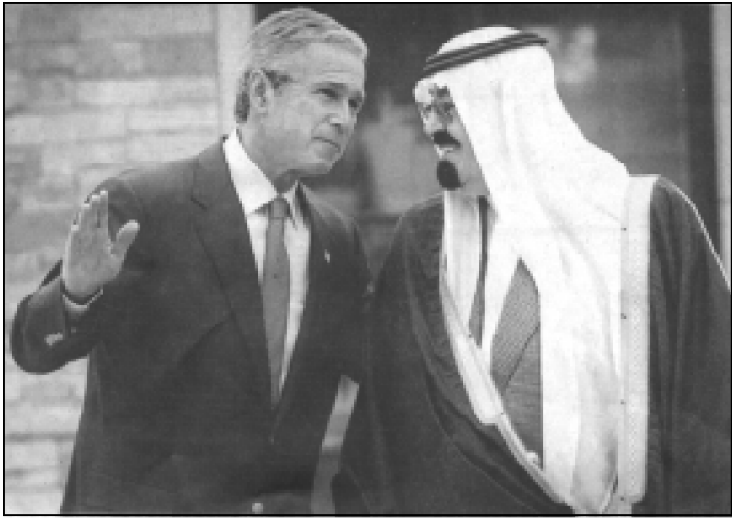
Amerikos karinėje Guantanamo bazėje, kur kalinami buvę Taliban kariai, sumažintas kalinių skaičius. Dalis jų išvežta į Afganistaną, nes tarp jaunų kalinių pasitaikė ir visiškai susenusių, ligotų ir priverstų kovoti Taliban eilėse, be reikalo suimtų ir kalintų vyrų. Paleisti ir išvežti į Afganistaną 53 pakistaniečiai ir būrys senų afganų. Jų vietą bazės kalėjime užima nauji kaliniai, kurie vis dar atsisako klausyti laikinosios Afganistano vyriausybės.

JAV ambasadorius Rusijoje Alexander Vershbow pareiškė Maskvoje, kad jis nekritikuoja Maskvos nutarimo panaudoti Maskvos teatre paralyžiaus dujas, be mano, kad reikėjo apie tų dujų veikimą painformuoti miesto ligonines ir gydytojus, kad jie būtų žinoję kaip gydyti dujų paliestus asmenis, kurių daug būtų galima išgelbėti su antidotais.

Jordano vyriausybė suėmė

tuziną ekstremistų, kurie įtariamai nušovė JAV diplomatą Laurence Foley. Suimti Jordane gyveną palestiniečiai, priklausą fanatiškų kovotojų už Palestiną grupuotėms. JAV ambasadą aplankė Jordano karalius Abdullah II ir jo žmona karalienė Rania, abu pasirašė užuojautų knygoje. Nužudytas buvo Tarptautinės Plėtros agentūros atstovas. Karalius vadino teroristus Jordano priešais ir žadėjo juos nubauti.

Ispanijoje lankėsi Irano prezidentas Mohammad Khatami. Jis bendroje spaudos konferencijoje su Ispanijos premjeru Jose Maria Azner pasakė, kad jis nepritaria JAV prezidento Bush planui skelbti karą Irakui. Toks planas esąs klaidingas, nes toks karas tik sustiprintų kito neteisingai galvojančių fanatikų Saddam Hussein ir Osama bin Laden įvaizdį. Abu kalba, kad “Kas neina su manim, tas turi būti sunaikintas”. Panašiai kalba ir JAV prezidentas, pasakė Irano prezidentas, neseniai užbaigęs karą su Iraku.

JAV prez. G. Bush, nors pasikvietęs Saudi Arabijos princą Abdullah į savo dvarą Texas valstijoje, norėjo išgauti pritarimą karui prieš Iraką, tačiau princas šypsojosi, bet nieko nepažadėjo. AP

Keliais sakiniais

• **Aukščiausias Teismas** nusprendė, kad įvykdyti mirties bausmę nusikaltėliams kurie jaunesni kaip 18 metų, Konstitucija leidžia. Anksčiau Teismas nutarė, kad mirties bausmė neleistina nusikaltėliams jaunesniems kaip 15 metų.

• **Parlamento** rinkimus Montenegro laimėjo tie, kurie planuoja visiškai atskirti nuo Serbijos. Ši liktų vienintelė buvusios Jugoslavijos dalis.

• **Olandija** organizuoja naujus parlamento rinkimus sausio 22 d., nes iširo trijų partijų koalicija.

• **Britanijoje** vyksta derybos su ugniagesių darbo unija, kuri reikalauja 40% algų pakėlimo.

• **Pietų Korėja**, Japonija, JAV ir Kinija išreiškė susirūpinimą dėl Šiaurinės Korėjos pastangų pasigaminti atominę bombą. Komunistinė Korėja pripažino, kad ji turi urano gryninimo įmonę.

• **Filipinuose** policija suėmė keturis vyrus, fanatikų musulmonų partijos narius. Šį mėnesį teroristai nužudė 21 žmogų, jų tarpe vieną amerikietį kareivį.

• **Palestinos** parlamentas patvirtino naują palestiniečių 19 asmenų reformų kabinetą, kurio sudarymą skatino ir prezidentas Arafat.

• **Kolumbijos** marksistiniai sukilėliai puolė Medellin miesto skurdžių rajoną. Po

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

DAR VIENAS ISTORIJOS
KLASTOJIMAS

Netikėtai teko matyti Lietuvos kino studijos paruoštą filmą “Lietuvos prezidentai”. Jame vaizduojamas ir mūsų pirmasis ir paskutinis prieš karą prezidentas Antanas Smetona, kurio adresu pasakoma daug nebūtų arba tiesiog sugalvotų dalykų. To filmo sudarytojai tendencingai pavaizdavo mūsų valstybės istoriją. Keliami mintis, ar tas filmas nėra specialiai kieno nors užsakytas suniekinėti prezidentą Antaną Smetoną. Sunku patikėti, kad jie nežinotų mūsų valstybės istorijos. Lietuvos valstybės archyvuose yra sukaupta visa ano meto istorija, berods nuo 1920 iki 1940 metų.

Kai 1926 metais komunistai pradėjo siųsti savo žmones į kariuomenės dalinius agituoti kareivių, kad jie neklausytų savo karininkų, Lietuvos jauna nepriklausomybė buvo pavojuje. Pagal Valstybės saugumo duomenis, buvo nutarta Maskvos ir Lietuvos komunistų planuose 1927 metų vasarą įvykdyti valstybės perversmą ir perimti Lietuvos valdžią į savo rankas ir Lietuvą įjungti į Tarybų sąjungos sudėtį.

Todėl 1926 metų pabaigoje daugelis Nepriklausomybės akto signatarų, kurių tarpe buvo ir Antanas Smetona, jausdami rimtą pavojų neseniai iškovotai nepriklausomybei, nutarė užbėgti politiniams įvykiams už akių - prez. K. Grinius buvo paprašytas pasitraukti. Jo vietoje paskirtas Antanas Smetona, kuris nedelsdamas paskelbė Lietuvos kompartiją už įstatymo ribų ir jos veikla Lietuvoje buvo uždrausta.

Lietuva per 14 nepriklausomybės metų padarė didžiulę pažangą, kuriai vadovavo komunistų nekenčiamas prez. A. Smetona. Ir šiuo metu Lietuvoje vis dar tenka grumtis su kompartijos buvusiais pareigūnais, kurioje nėra to pastovumo, kuris anuomet buvo vidaus gyvenime - mokslo ir kultūros srityse pasiekta daug ir mūsų jaunimas buvo išauklėtas tautinėje, susipratusių tėvų ir mokytojų, dvasioje, kurių daugelis pradėjo iškrovoti ir dabartinę nepriklausomybę. Anuomet buvo retenybė, kad būtų įvykęs apiplėšimas, o kaimas nežinojo, kad reikia užsirakinti duris.

Filme sakoma, kad A. Smetona be jokio pasipriešinimo sutiko su lenkų ultimatumu. Nežinantiems tenka priminti, kad Lenkijos ultimatumas buvo priimtas visų Gynybos tarybos narių sprendimu pradėti diplomatinius ir ekonominius ryšius. Filme kaltinamas prez. Smetona Klaipėdos atidavimu vokiečiams. Filmo sudarytojai visai neįsigilino į Hitlerio 1939 m. veiksmus. Ir čia Lietuvos Gynybos taryba priėmė Vokietijos ultimatumą. Smetona net kaltinamas, kad 1940 m. nebuvo pasipriešinta Sovietų invazijai. Jie nenori žinoti, kad paskutiniame Ministrų tarybos posėdyje jis aiškiai pasisakė už pasipriešinimą, tačiau vėl Gynybos taryba nepritarė. Žinant A. Smetonos išsimokslinimą ir jo demokratines pažiūras, jis negalėjo nesutikti su Gynybos tarybos sprendimu.

Filmo autoriai visai užmiršo, kad A. Smetona buvo aukštos moralės žmogus ir toks pat prezidentas. 1933 m., kai vyko ekonominė pasaulinė suirutė, jis paprašė Seimą priimti įstatymą sumažinti tarnautojams atlyginimus, kas ir buvo padaryta. Pasitraukdamas iš Lietuvos galėjo pasiimti ne tik savo pinigų, bet ir auksą, bet to nepadarė. Viena jo klaida buvo, kad jis per daug pasitikėjo Generalinio štabo veikla, dėl to turėjo ir nemalonumų. Jeigu nebūtų buvę tautinio patriotizmo, vargu ar galėtume džiaugtis ir dabartine Lietuvos nepriklausomybe.

S. Tūbėnas

TRANZITO VIZŲ ĮVEDIMAS

Nuo kitų metų bevizio režimo lengvatas ketinanti panaikinti Lietuva dabartinėmis sąlygomis gali nepajėgti išduoti Rusijos piliečiams reikiamo skaičiaus tranzitinių vizų, spėja Lietuvos ambasadorius Rusijoje Rimantas Šidlauskas. Pasak diplomato, tai gali sąlygoti Rusijos delsimas leisti Lietuvai atidaryti papildomą konsulatą Karaliaučiaus srities Sovetsko mieste bei plėsti turimas patalpas Karaliaučiuje.

“Esu įsitikinęs, kad visi reikalai stovės, jokių sprendimų dėl ekonominių dalykų nebus tol, kol nepaaiškės tranzito klausimas”, - teigė žurnalistas R. Šidlauskas po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi.

Iš Maskvos į Vilnių atvykusio Lietuvos diplomato teigimu, Rusijos pareigūnai sako, jog visi sprendimai bus daromi tada, kai paaiškės, ką Rusijai pavyks susiderėti su Europos Sąjunga. “Žinant, kiek nedaug laiko liko, aš manau, kad tam tikrų įtampų gali būti”, - pripažino R. Šidlauskas.

Lapkričio 11 d. įvyks Rusijos ir ES viršūnių susitikimas Briuselyje, kur bus deramasi dėl tranzito sąlygų iš ir į Karaliaučių, todėl prezidentas V.Adamkus ir ambasadorius R. Šidlauskas apsvarstė galimus Lietuvos veiksmus, mūsų šalies derybinę poziciją.

R. Šidlausko teigimu, pagrindinė nuostata nesikeičia -

sprendžiant Rusijos piliečių tranzito problemą Lietuva bus maksimaliai lanksti, tačiau šaliai reikalingos garantijos dėl narystės Šengene.

Ambasadorius taip pat priminė, jog dėl vizų išdavimo lengvatų krovinių vežėjams, traukinių brigadoms bei pasienio gyventojams Lietuva ir Rusija turi susitarti dvišaliu pagrindu, kadangi Briuselis, Maskva ir Vilnius sprendžia tik tranzito klausimą.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija yra įteikusi Maskvai naują susitarimo projektą dėl kelionių tvarkos. “Manau, kad viena ar kita forma mes tokį naują susitarimą turėsime pasirašyti”, - teigė R. Šidlauskas.

Prezidentas V.Adamkus, taip pat klausė jo nuomonės, kaip Rusijos politikai gali atsiliepti daugelio valstybių pasmerktas teatro užgrobimas ir įkaitų drama Maskvoje.

R. Šidlauskas pirmiausia informavo, jog po šių įvykių Rusijos prez. Vladimiras Putinas paprašė parengti naują Rusijos nacionalinio saugumo strategiją. Ambasadoriaus nuomone, tai, kokios funkcijos bus plečiamos arba deleguojamos konkrečioms struktūroms, turėtų ir bus atsakymas į klausimą, kas ir kaip oficialiai keisis Rusijos politikoje.

“Manau, kad šis įvykis Maskvoje davė šansą kietos linijos šalininkams kaip dar vieną papildomą įrodymą, kad jie teisūs. Ir, aišku, diskreditavo

pačią Čečėnijos laisvės siekimo idėją”, - teigia R. Šidlauskas. Jis sako negavęs ultimatyvių reikalavimų uždaryti Lietuvoje veikiančią Čečėnijos atstovybę, bet sulaukęs klausimų, kas tai per grupė ir kas jai vadovauja.

RUSIJOS MINISTRO
PASISAKYMAS

Briuselis, lapkričio 6 d. (ITAR-TASS-ELTA). Rusijos, Lietuvos ir Europos Sąjungos ekspertų grupės artimiausiu metu pradės konsultacijas dėl krovinių tranzito į Karaliaučiaus sritį per Lietuvą problemos sprendimo. Tai po derybų su Europos komisare transporto ir energetikos klausimams Loyola de Palacio žurnalistams pareiškė Rusijos transporto ministras Sergejus Frankas.

Europos Komisijos transporto žinybos vadovė pripažino, kad krovinių tranzito į Karaliaučių problema dar nepakankamai išnagrinėta. Pasak S.Franko, ji pritarė iniciatyvai surengti ekspertų susitikimus, kad būtų galima įveikti perėjimo prie Europos standartų sunkumus. L.de Palacio taip pat pareiškė esanti “už laikinas ES taisyklių išimtis”, kad nepabrangtų ir nebūtų apsunkinti tranzito pervežimai. “Mes tikimės artimiausiu metu pašalinti krovinių tranzito į Karaliaučių problemos aštrumą, tuo labiau, kad tokios ES taisyklių išimties reikalauja ir pati Lietuva”, - pažymėjo Rusijos ministras.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

tikisi sėkmingai bendradarbiauti su nauju Brazilijos prezidentu.

• **Japonijoje** liberalų partija laimėjo parlamente penkias naujas vietas papildomuose balsavimuose, nors dėl tų vietų kovojo 32 kitų partijų kandidatai.

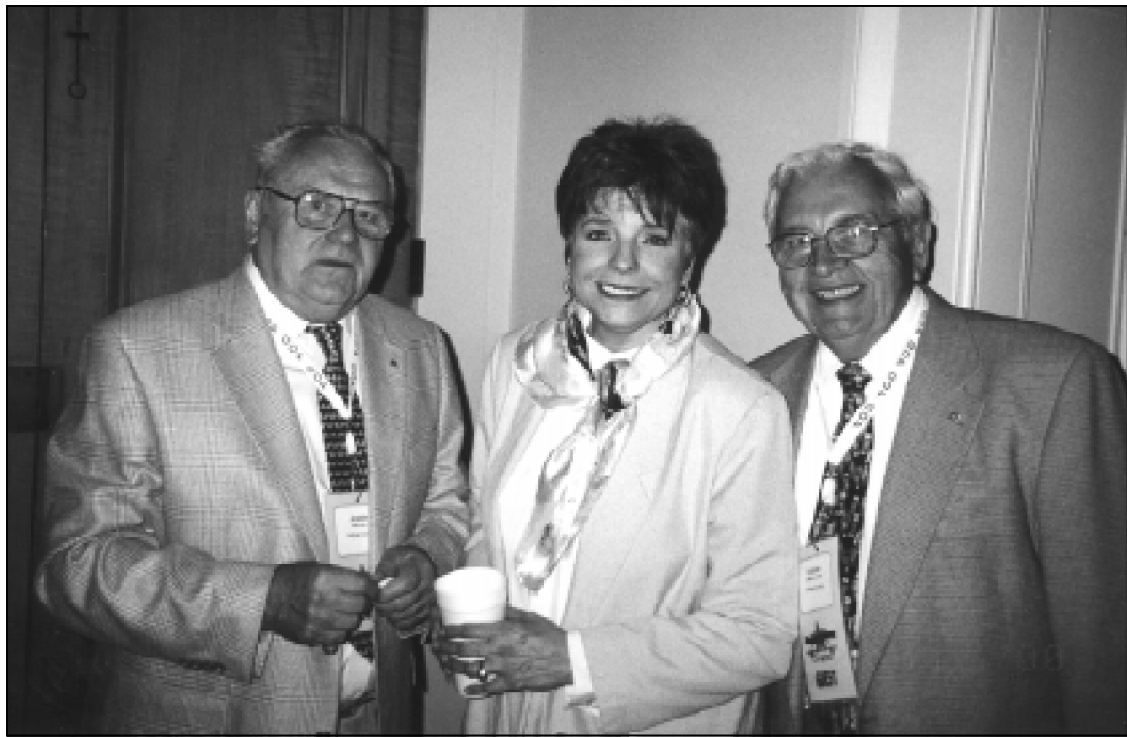
• **Oklahomoje** 18 metų jaunuolis, matyt, prisiklausęs žinių apie žmonių šaudytojus spalio mėnesio pabaigoje, pasigriebeš tėvo šautuvą pradėjo šaudyti kaimynus. Peršovęs 10 žmonių, jų tarpe dviejų metų mergaitę, pasidavė policijai. Iš 10 pašautų du vaikino kaimynai mirė ligoninėje.

• **Lėktuvo nelaimėje** žuvo Minnesotos demokratas senatorius Paul Wellstone. Jo šeima, žinodama žuvusio politinės pažiūras, prašė buvusį JAV viceprezidentą demokratą Walter Mondale sutikti kandidatuoti į Senatą. Jis buvo tos valstijos senatorius 12 metų, o 1976 metais kandidatavo su tuometiniu prez. Carter į viceprezidento vietą. Mondale

1984 metais bandė tapti JAV prezidentu, tačiau buvo nugalėtas rinkimuose Ronald Reagan.

• **Maskvos** vyriausybė išvadavo čečėnų teroristų užimtą Maskvos teatrą, panaudodama dar nežinomas paralyžių sukeliančias dujas. Daug čečėnų, kurie paėmė įkaitais daugiau 700 teatro žiūrovų, liko sustingę savo kėdėse, nespėję susprogdinti savo sprogmenų. Maskvos radijas skelbė, kad iš septynių įkaitų žuvo nuo paralyžiavimo po vieną įkaitą. Dujų pavadinimo rusai neskelbia. Žinoma tik tiek, kad teatre žuvusių buvo 117, tačiau tik vienas žuvo nuo kareivių kulkos, kiti mirė ligoninėse nuo paralyžiaus dujų veikimo.

• **Tarptautinė organizacija** “Reporteriai be sienų” paskelbė apklausą apie spaudos laisvę pasaulyje. Amerika įrašyta 17-toje vietoje, žemiau Kostarikos. Dar mažiau spaudos laisvės Italijoje. Rusija įrašyta 121-ąja, po Sudano ir Haity.

Illinois lietuvių respublikonų lygos atstovai Illinois valstijos respublikonų partijos suvažiavime susitiko su lietuviams visad labai palankia Illinois valstijos išdininke Judy Baar Topinka, kuri vėl perrinkta toms pačioms pareigoms. Iš kairės - Lygos pirmininkas Anatolijus Milūnas, dešinėje - Vytautas Jasinevičius.

ES FONDO LĖŠOS - PROFESINIAM RENGIMUI

Švietimo ir mokslo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų įkurtas Žmonių išteklių plėtros programų paramos fondas organizuos PHARE 2001 Ekonominės ir socialinės sanglaudos programos projektų įgyvendinimą, kontroliuos paramos lėšų panaudojimą ir projektų įgyvendinimą.

Naujojo fondo patalpose surengtoje spaudos konferencijoje informuota, kad įvairių lygių mokymo institucijos, nevyriausybinės ir kitos organizacijos, užsiimančios mokymo veikla, jau gali teikti paraiškas PHARE 2001 Subsidijų programai "Profesinis rengimas siekiant ekonominės ir socialinės sanglaudos". Pagal šią programą planuojama paskirstyti per 2 mln. eurų.

Programą žurnalistams pri-

statė Švietimo ir mokslo ministerijos valstybės sekretorius Dainius Numgaudis, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valstybės sekretorius Rimantas Kairelis, Žmonių išteklių plėtros programų paramos fondo laikinoji direktorė Gražina Kišūnienė, Europos Komisijos Lietuvoje delegacijos vadovas Michael Graham. PHARE 2001 Subsidijų programa "Profesinis rengimas siekiant ekonominės ir socialinės sanglaudos" skirta skatinti pirminio profesinio rengimo ir mokymo, tęstinio profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą iniciatyvas, kurios padidintų išdarbinimo galimybes. "Mažinant nedarbo lygį, svarbu, kad specialistų rengimas būtų organizuojamas pagal darbo rinkos poreikius", - pabrėžė G. Kišūnienė.

PHARE 2001 Ekonominės ir socialinės sanglaudos programos projektų įgyvendinimą organizuos naujasis Žmonių išteklių plėtros programų paramos fondas. Taip pat jis kontroliuos paramos lėšų panaudojimą ir projektų įgyvendinimą, siekiant pasirengti administruoti Europos socialinio fondo finansuojamas programas.

Pasak Švietimo ir mokslo ministerijos valstybės sekretoriaus D. Numgaudžio, minėto fondo įkūrimas buvo labai palankiai įvertintas ES ekspertų kaip rimtas žingsnis rengiantis narystei Europos Sąjungoje. Žmonių išteklių plėtros programų paramos fondas taip pat teikia pagalbą paraiškų teikėjams, įgyvendinant nacionalinę žmonių išteklių plėtros politiką regionuose.

zuotasis pėstininkų batalionas - jau atitinka NATO karinius reikalavimus.

Raketinių sistemų "Stinger" įsigijimas išdėstytas trejų metų programoje. Ši technika Krašto apsaugos ministerijos biudžetui atsieis kelias dešimtis milijonų litų. Ginkluotės įsigijimui numatyta 22 proc. Krašto apsaugos ministerijos biudžeto. Pirkti modernią karinę techniką Lietuva pradėjo tik 2001 metais, prieš tai didžioji dalis lėšų buvo naudojamos infrastruktūros plėtrai ir karių gyvenimo sąlygų gerinimui.

Mūsų šalis jau gali pasigirti įsigijusi ir kitos amerikietiškos ginkluotės. Beveik prieš metus Lietuva ir JAV pasirašė tarpvyriausybę sutartį dėl vidutinio nuotolio prieštankinių valdomų sistemų "Javelin" pirkimo už 38,5 mln. litų. Lietuva - pirmoji iš Europos valstybių,

nusprendusi pirkti iš JAV tokias modernias vidutinio nuotolio prieštankines sistemas, jomis yra apginkluotos JAV sausumos pajėgos ir jūrų pėstininkų korpusas.

Rezistencijos dalyviams - pulkininko laipsnis

Keturi žymūs Lietuvos kariai savanoriai, ginklų pasipriešinę Lietuvos okupacijai, dabar pripažinti aukšto rango karininkais - jiems po mirties suteiktas pulkininko laipsnis.

Prezidento Valdo Adamkaus spalio 31 dieną pasirašytu dekretu pulkininko laipsnis suteiktas Tauro apygardos vadui Antanui Baltūsiui-Žvejui, Vytauto apygardos vadui Vincui Kauliniui-Miškiniui bei Vyčio apygardos vadui Jonui Krištaponiui. Prezidentas taip pat patvirtino pulkininko laipsnį Tėvynės apsaugos rinktinės kariui Mykolui Kalmantui.

BALTIJOS ŠALYS NEPATENKINTOS ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS KVOTOMIS

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA). Baltijos šalių parlamentinių kaimo reikalų komitetų netenkina šiuo metu Europos Sąjungos siūlomos žemės ūkio gamybos kvotos.

Tai spaudos konferencijoje sakė Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Gintautas Kniukšta, komentuodamas pasibaigusią Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentinių kaimo reikalų komitetų atstovų konferenciją "Žemės ūkis ir Europos Sąjunga".

Bendrame priimtame pareiškime, kaip informuoja ELTA, akcentuojama, kad stojimo į ES sąlygos turėtų būti nustatytos, atsižvelgiant į Baltijos šalių specifinę padėtį. G. Kniukštos teigimu, visos trys Baltijos šalys patyrė esmines reformas, didžiulį Rusijos krizės poveikį. Be to, maisto suvartojimo lygis dar nepasiekęs ES lygio. Todėl Baltijos šalių parlamentarai mano, kad, siekiant užtikrinti subalansuotą žemės ūkio plėtrą jų šalyse, referenciniai laikotarpiai žemės ūkio produktams turi atspindėti sudėtingus pasikeitimus žemės ūkyje bei 1998 metų Rusijos krizę.

G. Kniukšta pastebėjo, kad Baltijos šalių parlamentarai laiku pareiškė savo nuostatas, nes jau gruodžio 9 dieną derybos su ES dėl žemės ūkio skyriaus iš tikrųjų turėtų būti baigtos.

"Jeigu nebus atsižvelgta į mūsų siūlymus, pirmiausia gresia socialinis nestabilumas, teks atsisakyti maždaug trečdaliai, o gal ir daugiau žemės ūkio naudmenų. Įvertinant ir tai, kad šiandien Lietuvoje didžiuliai plotai yra nedirbami, iš tikrųjų laukų sunkūs laikai", - pastebėjo G. Kniukšta, vildamasis, kad derybos Baltijos šalims bus palankios.

Estijos parlamentarai pridūrė, kad jų pageidavimai dėl žemės ūkio kvotų yra realūs. Jų nuomone, pereinamasis laikotarpis turėtų baigtis 2006 metais ir nuo 2007 metų visų Europos valstybių ūkininkai privalo turėti galimybę savo verslą plėtoti vienodomis sąlygomis.

Seimo rūmuose dvi dienas vykusioje konferencijoje Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentarai aptarė derybų dėl žemės ūkio eigą ir kitus su integracija į ES susijusius klausimus.

LIETUVIAI MOKSLININKAI KITĄMET RINKSIS ČIKAGOJE

Dvyliktasis Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas vyks kitų metų gegužės 21-25 dienomis Pasaulio lietuvių centre Čikagoje, praneša simpoziumo taryba.

Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumus, kaip primena ELTA, pradėtas rengti Čikagoje 1969 metais. Šiuos susitikimus inicijavo JAV lietuvių bendruomenės Krašto valdyba, parėmė Pasaulio lietuvių gydytojų, Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos. Svarbiausias šių simpoziumų tikslas tuomet buvo suburti išeivijos lietuvius mokslininkus, skatinti jų tarpusavio bendravimą, puoselėti lietuviybę. Be mokslinių pranešimų ir diskusijų, per simpoziumus Čikagoje rengiamos ir dailės parodos, literatūriniai, muzikos vakarai, pasirodo vietinės išeivių dramos trupės.

1989 metais į šeštąjį Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą Čikagoje pirmą kartą buvo pakviesta 114 mokslininkų iš Lietuvos. 1991 metais simpoziumas pirmą kartą vyko Lietuvoje, jame dalyvavo iškiliausi Lietuvos ir išeivijos mokslininkai ir kultūros atstovai. Tada buvo nutarta, kad simpoziumas kas antri metai paeiliui vyks Lietuvoje ir Čikagoje.

Vienuoliktasis simpoziumas 2000 metais įvyko Vilniuje, o 2003 metais gegužės 21-25 dienomis dvyliktasis simpoziumas vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte, Čikagos priemiestyje.

Simpoziume numatytos šių mokslų sekcijos: lituanistikos, istorijos, griežtųjų mokslų, teisės, inžinerijos ir architektūros, medicinos mokslų, informatikos, vadybos ir marketingo, ekonomikos, sociologijos, politinių mokslų, aplinkosaugos, kompiuterinių mokslų, taip pat viena sekcija bus skirta lietuvių mokslininkų produktyvumui, mokslo populiarinimui visuomenėje, jaunosios kūrėjų kartos veiklos globalizacijai ir grįžtamajam ryšiui su Lietuva aptarti.

Be to, simpoziume numatomi visuomeninio pobūdžio seminarai su prelegentais iš Lietuvos ir kitų pasaulio kraštų, skirti menui, muzikai, Mažosios Lietuvos istorijai ir dabarčiai, Lietuvos santykiams su kaimyninėmis šalimis ir užsienio lietuvių organizacijomis.

Žydų likvidacijos klausimu Lietuvoje ypač daug rašyta komunistinėje lietuvių spaudoje okupuotame krašte. Vieną tokį Š. Kačerginskio straipsnį, spausdintą “Tiesoje” 1944 m. rugsėjo mėn. 19, 20, 21 ir 22 dienomis, kaip daugeliu atvejų charakteringą, čia perspausdiname ištisai. Paminėtina, kad nors 22 dienos nr. ir yra pažymėta, jos spausdinamas straipsnis bus tęsiamas, jo tąsa daugiau nebepasirodė.

1943 m. spalio mėnesį Vilniaus gestapo sekretorius Paulhaberis ir ypatingojo būrio viršininkas Fidleris atvežė į Panerius 27 jaunos vyrus.

- Kol kas jūsų nešaudysime, - pasakė gestapininkai suimtiesiems, - jūs čia dirbsite.

1944 m. sausio mėnesį į tą pačią vietą buvo atvaryta 50 karių belaisvių.

Inžinierius Jurij Maskovskij iš Maskvos, kuris buvo šių belaisvių skaičiuje, pasakoja apie savo pirmuosius pergyvenimus:

- Mes įėjome į Mirties Karalystę ir sustojom prie ratu sudėtų didelių akmenų, apie 70 centimetrų aukščio. Užlipę ant akmenų pamatėme šešių metrų gilumo ir 20 metrų skersmens duobę. Viršus buvo dengtas lentomis, rąstais, toliau ir įvairiomis atmatomis. Tik vienas trečdalis duobės buvo neuždengtas.

“Panerių Karalius” - Martynas Vaisas - įsakė mums nusileisti kopėčiomis į duobę, kur buvo daugiau žmonių. Ten mums uždėjo ant kojų grandines taip, kad galėtume tik žingsniu eiti.

Tuomet specialiomis, dailiai padarytomis kopėtėlėmis į duobę nusileido štumfiureris, patikrino, ar esame gerai sukaustyti ir pasakė tokią kalbą:

“Jūs dirbsite specialų valstybinį darbą ir todėl turite būti sukaustyti. Nė nemanykite bėgti iš čia, nes iš Panerių niekas dar niekada nėra pabėgęs. Grandinės bus tikrinamos, jei bus rasta netvarkoj - sušaudysim. Visi įsakymai turi būti neatidėliojant pildomi. Jums vaikščiojant, grandinės turi skambėti.”

Ką jiems teks dirbti atvykusieji dar nežinojo, bet netrukus keturi vokiečių karininkai nuvedė juos į darbą.

- Mums davė kastuvus ir kitus kasimo įrankius, geležines dalbas, - pasakoja Kostia Potaninas, - ir nuvedė prie duobės. Jau iš tolo pamatėme žmones, kaip ir mes, su kastuvais rankose ir kasančiais nuo viršaus smėlį.

Prie duobės krašto stovėjo šturmfjureris su savo padėjė-

jais, jų tarpe ir Fidleris ir rėkė: “Greičiau, greičiau”.

Kiekvienam iš mūsų buvo paskirta vieta prie duobės ir įsakyta nukasti smėlį.

“- Aš vis dar nesupratau, kam duobė kasama. Bandau įsmeigti kastuvą į smėlį, bet kastuvas nelenda. Pasižiūriu ir mane nukrato šiurpas - lavonas. - Darbininkai ima juoktis:

“- Čia visur lavonai.”

Tada man paaiškino, kad kiekvieną smėlyje rastą lavoną reikė nuvalyti, kad jis būtų aiškiai matomas. O tuo tarpu šturmfjureris šūkauja, koliojasi visomis kalbomis: vokiškai, rusiškai, lietuviškai ir lenkiškai.

MŪSŲ PROFESIJOS

Kai pradėjome dirbti, darbų vedėjas mums pasakė, kad sušaudytuosius turime vadinti ne lavonais, bet “figūromis”. Jis paskirstė pagal darbą mus į tokias grupes:

1. **Atkasėjai** (tai buvo Ozuras, Ovsieičikas, Šeiniukas, vyresn. Dogimas, Brazas ir kt.) - turėjo nukasti smėlį nuo duobės.

2. **Ištraukėjai** (jaunesn. Dogimas, Žaidelis, Goldenbergas) - jie įsmeigdavo į lavonus kablius, juos ištraukdavo ir sudėdavo vienon vieton.

3. **Dantų gydytojas** (Višeikas) - jo pareiga buvo tikrinti lavonų dantis, kiekvieną rastą auksinį dantį ištraukti ir atiduoti vokiečiams.

4. **Nešikai**. (Šeindelis, Kliotas, Ringas ir kt.) - dėdavo lavonus ant neštuvų ir nugarbendavo į laužą.

5. **Laužo prižiūrėtojai** (Markinas, Kuperštochas) - turėjo nuimti lavonus nuo neštuvų ir sudėti pagal vadovo įsakymą.

6. **Degintojai** (Fernermeister, Colis, Ruvinas ir kiti) - kai laužas su lavonais (jų skaičius būdavo lygiai trys su puse tūkstančių) jau būdavo paruoštas, apipildavo jį aliejum, benzinu, padėdavo degamąsias bombas, padėgdavo ir prižiūrėdavo, kad viskas pilnutinai sudegtų.

7. **Auksakasiai**. (Portnojus, Magūnas, Novogrodskis, Kozlovskis) - laužui baigus degti, jie turėjo surinkti visas nedegamas liekanas - pelenus, juos paleidę per sietus sumaišydavo su smėliu, kad neliktų žymių, o sietė pasilikusį auksą atiduodavo šturmfjureriui.

8. **Laužo statytojai**. (Fotatinas, Rudenakis, Bialickas) - jų pareiga buvo laužą taip paruošti, kad būtų kuo patogiau užpilti, prireikus pridėti malkų, pripilti benzino, aliejaus ar pan.

PANERIŲ ŽUDYNIŲ LIUDININKAI PASAKOJA

I

VYRIAUSI PANERIŲ BUDELIAI

Kodėl lavonai buvo deginami?

1944 metų vasario mėn. 2 d. apie vidurnaktį 80 sukaustytyjų, gyvenusių minėtoje duobėje, išgirdo šūvį. Suskam-bėjo šturmfjurerio įsakymas išlipti iš duobės.

Nusigėręs vadas sako:

“- Turiu žinią, kad kai kas iš jūsų tarpo, ypač arijai, nori pabėgti. Tegul jie apie tai negalvoja. Keliai čia užminuoti, visur stovi sargybiniai, be to, mano revolveris - jis ištraukė jį ir iššovė - taipogi veikia... žinokite, kad **Panerių žudynėse dalyvavo tik lietuviai - mes, vokiečiai to nedarėme. Kad išsklaidytume bet kokius abejojimus, mes turime visa tai sunaikinti.** Todėl mes sudeginame “figūras”, kad jų nė pėdsako neliktų. Ir jei čia atvyktų komisija, tegul ji įsitikina, kad čia nieko neįvyko.

“Tiesa” 1944.09.20.

Panerių memorialas.

* * *

Šturmfjureris keistai nusi-juokė ir liepė duobės gyventojams eiti gulti.

Tačiau hitlerininkams nepasisekė nuslėpti savo pėdsakų. Dabar žinomi net Panerių žudynių organizatoriai ir vykdytojai.

Kas jie per vieni, tie modernieji žmogėdros, vaikų ir moterų žudikai?

Štai keli bruožai, iš kurių paaiškės, kas yra faktiškieji Panerių žudynių organizatoriai.

1. **Martynas Vaisas**. Darmštatė jis turi žmoną ir tris vaikus. Jis kasdien jiems siųsdavo iš aukų išplėšto aukso siuntinėlius. Jis vidutinio ūgio, daugiau kaip 30 metų amžiaus, ant snapo pavidalo nosies nešioja akinius. Iš tikrųjų jis buvo kapinių direktorius. Jis smulkiai žino, kur kokia nužudytųjų grupė guli, koks jų skaičius ir kada jie buvo nužudyti.

Pagal specialybę jis skardi-

ninkas, tačiau jis visada tvirtino turįs menininko tapytojo sielą. Jis kalbėjo apie meną, žinojo, kas tai yra sangvininis piešinys, tempera, nusimanė skulptūroje.

Jis buvo “taurus” kiekvienu savo gyvenimo momentu. Retai netekdavo lygsvaros. Jam širdį suskaudo, žiūrint, kaip nuostabiai graži Černė, žinomo Vilniaus profesoriaus duk-tė, pailso eidama į Panerius. Jis išvedė ją iš būrio ir, glostydamas juodus jos garbinius, paklausė:

“- Pailsai, vaikelį?”

Bet atsakyti ji nespėjo - Vaiso šūvis pataikė jai tiesiai į galvą.

Vienas iš pasmerktųjų iššoko iš traukinio, einančio į Panerius.

“Ką tu padarei? - bara jį Vaisas, - juk tu galėjai koją nusilaužti. Toks jaunas vyras... Juk tau dar gyventi reikia...”

Praėjus penkioms minu-tėms Vaisas jį nušovė.

2. **Nureris** - pagal profesiją kirpėjas. Šis negali žmogui

žudiko vaidmenyje, jis prašo-ko visą, ką tik žmogus gali įsi-vaizduoti.

Vidurnaktį girtas jis įsi-verždavo į getą ir imdavo rei-kalauti:

“-Kad man būtų surengtas koncertas. Ką nors palinksmi-nimui.”

Ir jei koncerte jam kas nors nepatikdavo, jis pats pasiimda-vo saksofoną, smuiką ar fleitą ir parodydavo, koks jis muzi-kantas.

Kartą jis atnešė muzikan-tams dovaną - du muzikos ins-trumentus, o po to tūkstančius žmonių išsiuntė į Maideneką, Liubliną ir Panerius.

Sekmadeniais Kitelis nu-mesdavo žudiko kostiumą, ap-sirengdavo civiliais drabužiais ir vaidindavo per radiją, be abe-jo, deklamuodavo Šilerį ir Getę.

Žiemos metu kartą Kitelis vedė pasmerktųjų partiją į Panerius ir, kaip paprastai, įsakė visiems nusirengti nuogai. Lyg užmiršęs, kur jis yra, kažkoks Renechas sušuko: “Juk galima sušalti”. Šie keisti žodžiai taip patiko Kiteliui, kad jis liepė Renechui grįžti namo. Renechas buvo nužudytas kitą dieną. Tokia buvo žudiko “malonė”.

4-5. Gebitskomisaras vais-tininkas **Hingstas** ir kreis-komisaras dr. **Vulfas**. Abu inte-ligentai. Hingstas net manė, kad jis poetas ir rašė eiles apie žalius laukus ir mėlynas akis.

Tarp judviejų ir gestapo vy-ko tyli kova. Kiekvienas cent-rui Berlyne norėjo pasirodyti kad tik jo dėka okupuotuose srityse viešpatauja tvarka ir ra-mybė. Todėl kiekvienas sten-gėsi kuo daugiau žmonių nu-siųsti į Panerius, sukišti į kon-centracijos stovyklas ir nuga-benti į Vokietiją.

6. Šturmfjureris - viršinin-kas darbų, skirtų “lietuviško” žvėriškumo pėdsakams Pane-riuose paslėpti.

Niekas nežino, kaip jis va-dinasi. Aukštas, liesas, blondi-nas, frizūra “de la Hitleris” su nedidele plike ant viršugalvio. Dešinėje kaktos pusėje turi mažai pastebimą trikampį ran-dą. Burnoje du auksiniai prie-šakiniai dantys. Žiemą vilkė-davo kailinius, vokiečių kari-ninko kepurę, blizgančius ba-tus, ant rankų baltas pirštines. Išdidžiai laikė rankas už nuga-ros, kai kalbėjo su savo ver-gais. Lūpų kampuose nuolat laikėsi šypsena.

Visi šie budeliai prižiūrėjo “figūrų” deginimą Paneriuose. Jie ragino. Mušė ten dirban-čius, kad kuo greičiau užbaigtų lavonų naikinimą.

Jie suruošė šventę, kai dar-bininkai per vieną dieną ištrau-kė iš kapų 800 “figūrų”. Žmogžudžiai dalijo sukausty-tiesiems papirosus, sakė jiems kalbas ir žadėjo darbui pasibai-gus, perkelti juos į kitą vietą.

(Bus daugiau)

DIRVOS 2002 metų loterijos laiminguosius komisija liudija bilieto šaknele: Jonas Balbotas ir Zenonas Dučmanas. A.V. Matulionio nuotr.

LOTERIJS AUKOTOJAI

Lapkričio 28-tą dieną Jungtinėse Amerikos Valstijose švenčiame Padėkos dieną. Šia gražia proga pasinaudodami, norime padėkoti visiems DIRVOS skaitytojams, grąžinusiems DIRVOS loterijos bilietėlių šakneles. Ypatinga padėka tiems, kurie dar pridėjote ir auką. Čia spausdiname tų itin dosnių DIRVOS rėmėjų sąrašą.

- 1,000 dol. Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, IL
- 180 dol. Kazys Trečiokas, NJ.
- 150 dol. Donatas Januta, CA.
- 100 dol. Anthony Juodvalkis IL., Prel. Jonas A. Kučingis, CA., Kun. M. Kirkilas, CA., Kazys Paškonis, OH., Ada Sutkus, IN.
- 80 dol. Ramūnas ir Irena Bužėnai, NV., Gražina Kenter, CT., Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania, PA., Antanas Mažeika, CA., John P. Šalčius, IL.
- 50 dol. Gediminas Biskis, IL., E.Filek, IL., B.Gasparaitis, FL., P.Girnys, England., J. Lizaitis, FL., C. Satkas, OH., Dr. K.P. Simaitienė, NY., Antonina Spakauskas, FL., “Tėviškės Aidai” Australia., Agota Tiškus, IL.
- 48 dol. Danielius ir Roma Degėšiai, FL
- 40 dol. Rimantas Bitėnas, NJ., Vytenis Izbickas, MA., Eugenijus Kleinas, MA.
- 35 dol. Algimantas Antanėlis, NE.,
- 30 dol. Irena Alantas, MI., American Lithuanian National Center, CA., Eugenia Barsketis, IL., A. D. Basiulis, CA., V.Besperaitis, AZ., Krystyna Biliūnas, OH., Stasė Bliūdžius, MI., Petras Buchas, IL., R.Čepulis, OH., Nijolė Crisp, FL., Petras Dirda, IL., Stasys Džiugas, IL., Antanas Janušis, MI., Frank Jaras, IN., Paulius Jurkus, NY., Stasė Korius, CA., O. Kremeris, IL., Jonas Kučinskas, FL., Dr. Giedrė Kumpikas, NY., Kazimiera Laikūnas, OH., Danutė Liepas, CO., Albinas Markevičius, CA., Vaclovas Mažeika, IL., Amanda ir Algirdas Mulioliai, OH., Vilimas Naureckas, NJ., Leonas Petronis, MI., Jūratė Rosales, FL., Rūta Sakienė, CA., Jonas Stankaitis, OH., Joanna Stepas, OH., Stefaniya Sukelis, VT., Jūratė ir Jonas Variakojai, IL., Vytautas Vidugiris, CA., Marija Vilutis, FL., Juozas Žygas, IL.
- 26 dol. John Pautienis, MA., Giedrė Stankūnas, CT., Kęstutis Tautvydas, MN., Irena ir Eugenijus Vilka, CA.
- 25 dol. Kęstutis Černis, MI., Irena Kilius, NY., Eufemija Steponis, OH.
- 24 dol. Kazys Bruožis, OH.
- 20 dol. Marius Ambrose, MD., Vladas Armalis, MD., Marija Barienė, IL., Alfons Bimbiris, ID., Vito Brakas, OH., Vytautas Čekanauskas, CA., Janina Cukurienė, IL., Dr. Viktoras Dubinskas, IL., Antanas Juškys, NJ., Felix Klimaitis, OH., Grožvydas Lazauskas, IL., Kazys Leknius AZ., Aleksas Liutkus, OH., Pranė Pakalkienė, IN., Tadas Palionis, WI., Jadvyga Paukštienė, IL., Jadvyga Povilaitienė, NE., Leonas Raslavičius, IL., Jonas Šiaučiūnas, IL., Bronė Šimkus, CA., Aldona Stempužienė, OH., Almis Stempužis, OH., Juozas Šulaitis, FL.
- 16 dol. Domas Adomaitis, IL., B.B.Banaitis, MA., Antanas Januška, MA., Janė Karalis, FL., Felicia Redikis, NY., Robertas Tamulionis, MI., R. Vaitys, IL.
- 15 dol. Alfonsas Baliūnas, OH., Liucija Berzinskas, FL., Tadas Bukaveckas, IL., Petronėlė Cicėnienė, IL., J. Januškevičius, MA., Gerardas Juškėnas, OH., Josephine Matioska, MA., Petras Maželis, CA., P. Michelevičius, FL.
- 14 dol. Apol Varnelis, MI.
- 12 dol. Joseph Ignaitis, CA.
- 10 dol. Victor Adams, FL., Danutė Alseika, OH., V.L. Apaniai, OH., Stefa Bakūnas, OH., Jonas Balbatas, OH., Meilutė Biskis, IL., Birutė ir Juozas Briedis, IL., Natalia Chumetzky, OH., Jonas Cinkus, IL., Dominika Gatautis, OH., Aniceta Giedraitienė, OH., Stasys Ilgūnas, NY., Raminta Jacobs, IL., Dalia Jakienė, PA., Linas Jokubaitis, OH., Stasė Jakubauskas, OH., Rimvydas Janušauskas, OH., Birutė Jasaitis, IL., B.P. Juodelis, IL., Laima Jurkūnas, IL., Liucija Kaunas, OH., A. Kelečius, IL., Juozas Kijauskas, OH., L.I. Kirkus, IL., Sophia Gruzdys-Laino, NY., Monika Lembertas, CA., Galina Leonienė, NH., Jennie Linkus, IL., Juozas Maciulaitis,

- FL., Putinas Mašalaitis, PA., Danutė Mikoliūnas, OH., Vytas Mačys, FL., R. Minkūnas, OH., Stasys ir Algimantas, Mykolaičiai, IL., Gediminas Namiakas, Canada, Valerija Palčiauskienė, FL., Milda Paul, IL., Aldona Pintsch, NJ., Pranas Petraitis, FL., Aleksandras ir Bronė Pužauskai, WA., Ona Ralys, OH., Albinas Reskevičius, NE., Ritonė Rudaitienė, IL., J. Saladžius NY., Aldona Sandargas, FL., Alfus Shukis, FL., Anicetas Simutis, NY., Palmira Simmons, IL., Jonas ir Marija Šimoniai, CA., Laimutė Skačkauskienė, NY., Ona Skardienė, OH., Dr. Paulius Švarcas, CA., Vytautas Vaikutis, CT., Edmundas Varnelis, OH., Antanas Vytuvis, NY., Algird L. Zenkus, MA., Cecilia Zitkus, MD.
- 8 dol. Regina Brazaitis, OH., L.L. Švelnis, MA.
- 6 dol. Vytautas ir Dalia Černiai, A. ir C. Kazakaičiai, MA., Bruno Sakalas, VA., Gedas ir Elvira Žemaičiai, OH.
- 5 dol. Estera Alšėnas, OH., Liuda Avižonis, CA., Halina Bagdonas, IL., Kun. A. Babonas, MI., Frank A. Baldauskas, OH., Daiva ir Arvydas Barzdukai, VA., Sofija Beiga, IL., Teresė Česnaitė, TX., Stefa DiMas, NY., D. Dragūnas, PA., Vladas Gilys, CA., Peter Gri-ganavičius, IL., Irena Jansonas, MA., Vytautas Janu-laitis, IL., Sofija Juozapaitienė, OH., Genovaitė Kar-sokas, OH., Dr. A. Kisieliūs, OH., Irena Kudirka, IL., Jonas Latvys, IL., Danutė Mačernienė, IL., Gied-rė Matienė, OH., A. Orand, FL., Antanas Pesys, MI., Hypatija Petkus ir E.Y. Taggart, NM., Alfonsas Pet-rutis, MA., Monika Ramanauskas, NJ., Henrikas Sta-sas, OH., Vladas Staškus, MI., Algirdas Stepaitis, IL., Loretta Stukas, NJ., V. Žebertavičius, FL., Stan-ley Surantas, IL., Salomeja Valukas, CT., Vladas Var-neckas, CT., Jonas Zorska, OH., Ona Žygienė, OH.
- 4 dol. Aurelija M. Balašaitienė, OH., Nemyra Enck, CA., Eva Jankus, NY.
- 3 dol. Petras Pagojus, MI.
- 2 dol. Dr. Petras Jokubka, FL., Zeno Jurys, NY.
- 1 dol. Aloyzas ir Ramutė Aidžiai, MD.

2003 m.

KELIONĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

VYTIS TOURS

40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979

E-mail vyttours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com

Atstovybė Čikagoje: Rita Penčylienė E-mail pencylar@aol.com
Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

Lietuvių Tautinės sąjungos tarybos posėdžio 2002 m. spalio 12 d. dalyvių grupė: (iš kairės į dešinę) 1-oje eilėje (sėdi) - LTS Anykščių sk. vicepirmininkas Bronislavas Laurikėnas, LTS Baltijos sk. narė Ona Paužaitė, LTS Kontrolės komisijos pirmininkė Žydrūnė Birbilienė, ALTS vicepirmininkas Jonas Variakojis, LTS pirmininkas Gediminas Sakalnikas, LTS Utenos sk. narė Vida Būgienė, LTS Valdybos narė Regina Nakienė (Utena); stovi (2-3-4 eilės) - LTS Marijampolės m. Degučių sk. pirmininkas Vytautas Kadžys, LTS Vilniaus m. v-bos pirmininkas Ričardas Garuolis, LTS Akmenės rajono valdybos pirmininkas Anicetas Lupeika, LTS Švenčionių sk. pirmininkas Valdas Striužas, LTS Molėtų sk. pirmininkas Jonas Vaiškūnas, LTS Valdybos narys Gediminas Pranckus (Klaipėdos m. Baltijos sk.), LTS Ukmergės sk. pirmininkas Bronislovas Kaselis, LTS Raseinių sk. pirmininkas Antanas Šveikauskas, LTS Valdybos narys Reimundas Varapickas (Šiaulių sk.), LTS Valdybos narys Vytautas Kaučikas (Ukmergės sk.), LTS Valdybos narys Kęstutis Baravykas (Vilniaus m. Naujamiesčio sk.), LTS Vilkaviškio rajono valdybos pirmininkas Saulius Čepas, LTS vicepirmininkas Algirdas Intas (Kauno m. v-bos pirmininkas), LTS atsak. sekretorius Antanas Tilindis (Vilniaus m.), LTS vicepirmininkas Jonas Mačys (Vilkaviškis), LTS išdininkas Vytautas Šilas (Vilniaus m.).

Neseniai Los Angeles buvau supažindintas su Kražių klebonu. Jo paklausiau ar jis atostogauja Kalifornijoje. Jaunas kunigas man atsakė, kad atvykęs rinkti aukų, bet tuoj pat pridėjo, kad aukas renka ne iš lietuvių, o iš amerikiečių. Sakė, kad prašymus jam paruošė Romoje. Šis energingas klebonas mane tikrai nustebino: žmogus iš mažo Lietuvos miestelio, nelabai gerai mokantis angliškai, atvažiavo rinkti aukų į Holivudą.

Mūsų veikla, su mažomis išimtimis, yra finansuojama pačių lietuvių. Anūkai prie bažnyčių renka aukas iš pensininkų, kaip jų seneliai darė. Gaila, kad kartais tiems pensininkams mes, organizacijos, turėtume padėti, o ne prašyti aukų iš jų. Yra ne paslaptis, kad daugiausia aukojo antros bangos vyriausioji karta, kuri jau baigia išmirti. Vidurinė karta aukoja mažiau. Todėl mūsų organizacijos artimoje ateityje bus priverstos ieškoti naujų būdų kaip sukelti lėšų savo veiklai.

Klausimas yra, kodėl lietuvių organizacijos nesukelia daugiau lėšų iš amerikiečių? Tą galima būtų paaiškinti keletu priežasčių. Pirmiausia prašymų rašymas yra tikras darbas. Tai ne veikla, kuri susideda iš telefonų skambinimų ir paplepėjimo posėdžiaujant. Antra priežastis gal yra, kad rezultatai negreitai pasiekiami. Reikia rašyti prašymus keletą metų,

kol šie bus rimtai svarstomi. Reikia susipažinti su fondų darbuotojais ir su jų reikalavimais, taisyklėmis. Kadangi valdybos yra renkamos trims metams, jas nelabai domina darbas, kurio rezultatus gaus sekanti valdyba. Pagaliau, mes lietuviai esame labai konservatyvūs - kas buvo gerai seneliams, tas gerai ir anūkam.

Noriu pagirti Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos išdininką, kad jis ieško naujų būdų kaip finansuoti savo veiklą. Jis suorganizavo “matching funds” (dirbantis aukoja organizacijai ir jo darbovietė prideda tiek pat) ir kredito kortelių projektus. Deja, kiek suprantu, tokiu būdu gaunamas dar mažas procentas pajamų. Lietuvių bendruomenės socialinių reikalų taryba (Čikagoje, Clevelande) jau seniai gauna daug paramos iš valdžios. Mercy Lift gauna vaistus ir kitokią medicininę įrangą, įkainuotą milijonais iš amerikiečių bendrovių. Lietuvos Vyčiai taip pat siunčia įvairių paramą į Lietuvą, gautą iš amerikiečių. Be abejo yra ir kitų pavyzdžių, kurių aš nežinau.

1988 m. dr. Jonas Žmuidzinas ir šio straipsnio autorius parašė prašymą - “proposal”

National Endowment For Democracy, NEFD, prašydami 250,000 dol. Sąjūdžio spaustuvėi. Tuomet pirmininkas Landsbergis norėjo, kad Sąjūdis turėtų savo laikraštį ir jiems reikėjo spaustuvės. Prašymas buvo paruoštas LBKV vardu, pirmininkaujant dr. A. Razmai. Aišku, kad mes tiek pinigų gauti nesitikėjome, bet norėjome parodyti, kad galima paruošti profesionalų prašymą. Prie šio prašymo prisidėjo dr. Elona Vaišnienė iš Yale Universiteto ir daug kitų asmenų. NEFD esant Vašingtone, mums tarpininkavo LB įstaiga Vašingtone. Deja, ši įstaiga neturėjo laiko šiam projektui. Negalėjo apsilankyti NEFD ir susipažinti su jų personalu ir reikalavimais. Taip pat padėtis Lietuvoje labai greitai keitėsi ir Sąjūdis perėmė valdžią. Žinoma, mes lėšų negavome, seekančios LBKV ir Tarybos šia veikla nesiėdomavo.

Yra pats laikas, kad mes kultūrai, švietimui, jaunimo organizacijoms ir sportui pradėtume kelti lėšas iš amerikiečių valdžios įstaigų, fondų ir privačių organizacijų. Mes mokame mokesčius JAV vyriausybei ir kaip kiti - graikų, armėnų, lenkų ar vengrų kil-

CLEVELAND, OH

DIRVOS LAIMINGIEJI

Lapkričio pirmą dieną pasibaigė du mėnesius trukusi *Dirvos* aukų loterija. Bilietų ištraukimui buvo pakviesti Jonas Balbotas ir Zenonas Dučmanas. Jie buvo tie, kurie ištraukė tris laimingus bilietus.

500 dol. laimėjo **Alfonsas Lukas** iš Dearborn, Michigan, 300 dol. - **Stasė Bliūdžius** iš Southfield, Michigan ir 200 dol. - **Longinas Izbickis** iš Cotuit, Massachusetts.

Sveikiname laimėtojus ir dėkojame visiems, kurie tikrai gausiai ir nuoširdžiai atsiliepė į mūsų kreipimąsi, daugelis net pridėdami auką. Ypatingas dėkui už gerus žodžius, patarimus ir paraginimus. Tikimės DIRVOS skaitytojų ir rėmėjų tolimesnės paramos ir dėmesio savam laikraščiui ir ateityje, kad gyvas lietuviškas tautinės minties žodis dar ilgai klestėtų ir už Tėvynės ribų.

“Vilties” draugijos valdyba

ŠALFASS-GOS METINIS SUVAŽIAVIMAS

ŠALFASS-gos Metinis visuotinis suvažiavimas įvyks 2002 m. **lapkričio 16 d.**, šeštadienį, 11:00 val. ryto, Lietuvių Namuose, 877 East 185-th Street, Cleveland, Ohio. Tel. 216-531-2131. Darbotvarkėje - 2003 metų varžybinės programos ir kalendorius, pranešimai apie jaunučių krepšinio pirmenybes, 52-sias žaidynes Čikagoje, rengiamas Lietuvos sporto žaidynes 2003 m., IV-ąją Lietuvos tautinę olimpiadą 2006 m. Panevėžyje, ir kt. Bus išklaustytos ataskaitos, aptarti einamieji reikalai, vyks diskusijos.

ŠALFASS-gos centro valdyba

CHICAGO, IL

TAUTINĖS SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos darbo konferencija įvyks š. m. **lapkričio 16-17** dienomis Balzeko muziejuje, Gintaro salėje.

15 d. 7:00 v. vakaro - pabendravimas.
16 d. 9:30 v. ryto - registracija,
10:00 v. ryto - konferencijos atidarymas.
17 d. 10:00 v. ryto - šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje.
10:30 v. r. - Tautinio Kultūros Fondo suvažiavimas.
12:00 val. - Vilties draugijos suvažiavimas.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga

mės amerikiečiai galime prašyti paramos iš valdžios. Šį darbą galėtų atlikti LBKV, Lietuvos Vyčiai, Lietuvių ar Tautos fondai. ALTui šis projektas turbūt netiktų, nes jų veikla orientuojasi į visuomeninę, politinę, veiklą kuri nėra atleista nuo mokesčių. Vyčiai, kaip minėjau, turi labdarybės projektą “Parama Lietuvai”. Fondams gal statutai neleidžia savo veiklą praplėsti. Kadangi LBKV šiuo darbo nesiima, siūlau, kad šiam darbui būtų suorganizuotas stiprus naujas fondas. Tai panašu į US - Baltic Fondą įsteigtą Lino Kojelio, kuris gauna lėšas iš JAV valdžios įvairiems projektams Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje. Žinoma, šiam fondui reikės lietuvių visuomenės pritarimo ir paramos. Turime lietuvių profesionalų kuriuos reikia kviesti į pagalbą: Los Angeles yra lietuvaitė, didelio universiteto viceprezidentė dėl “grants”, yra daug profesorių, kurie dažnai prašo paramos savo studentams iš National Science Foundation ir kitų įstaigų. Turime daug inžinierių pensininkų, kurių darbas buvo rašyti prašymus. Turime ir pavyzdį: Los Angeles Lietuvių dienos jau daug metų gauna nuo 8,000 dol. iki 4,000 dol.

paramą iš miesto. Mano nuomone, rimtai dirbant, po penkių metų galima tikėtis 25,000 dol. - 50,000 dol. į metus. Kiekvienais metais ši suma didės, o darbas mažės.

Aš jokių būdu neagituoju, kad mūsų organizacijos sustotų rinkti aukas iš lietuvių. Visi fondai turi gauti lėšų iš privačių žmonių ar įstaigų kai kurioms išlaidoms padengti. Dažniausiai valdžia negali padengti administracinių išlaidų. Taip pat steigiant naują fondą reikia pradinių “seed money” pinigų. Visgi mano nuomonė yra, kad rinkti aukas iš lietuvių visuomenės nėra taip įdomu kaip iš amerikiečių. Lietuvis aukotojas paskiria tam tikrą procentą savo pajamų lietuviškai veiklai paremti. Klausimas yra tik tai kuriai organizacijai jis aukos: Vaikų vilčiai, Partizanų fondui, LB, Vyčiams ar ALTui. Plačiau žiūrint, gal nėra skirtumo kuri organizacija tuos lietuviškus pinigus gaus. Žinoma, aukų rinkimas paskatina žmones šiek tiek daugiau aukoti ir tas yra svarbu. Iš turtingų lietuvių nėra jokia gėda išprašyti daugiau aukų.

Būtų įdomu išgirsti skaitytojų nuomonę šia tema. Mano elektroninio pašto adresas yra: Zviskanta@aol.com

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVOS DELEGACIJA EUROPOS TARYBOS MINISTRŲ KOMITETO SESIJOJE

Lapkričio 6-7 dienomis Lietuvos užsienio reikalų viceministro Justo Paleckio vadovaujama delegacija dalyvavo Strasbūre Europos Tarybos Ministrų komiteto 111-oje sesijoje.

ET MK sesijoje buvo svarstomos galimybės surengti III-ąją ET viršūnių susitikimą, kuriame būtų nagrinėjama, kaip užtikrinti Žmogaus teisių teismo veiklos efektyvumą. Sesijoje taip pat buvo aptarti Europos Tarybos indėlio į tarptautinę kovą prieš terorizmą bei Jugoslavijos Respublikos pasirengimo narystei ET kausimai.

Viceministras Justas Paleckis ET MK 111-oje sesijoje pasakė kalbą bei įteikė ET Generaliniam sekretoriui Walter Schimmer Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino komandoro kryžių, kuriuo Lietuvos Respublikos Prezidentas apdovanojo jį už efektyvų bendradarbiavimą Lietuvai pirmininkaujant ET Ministrų komitetui.

Šioje sesijoje ET MK pirmininkaujantis Liuksemburgas perduos pirmininkavimą Maltai. Praėjusioji – 110-oji - ET MK sesija, Lietuvai pirmininkaujant šiai organizacijai, įvyko 2002 m. gegužės 2-3 d. Vilniuje.

LIETUVA PARDUOS PASTATĄ BRIUSELYJE IR ŽEMĖS SKLYPĄ BERLYNE

Lietuvos misijai Briuselyje nupirkus didesnę pastatą, senasis bus parduotas. Taip pat ruošiamasi parduoti žemės sklypą rajone, kuris Berlyne jau nelaikomas prestižiniu.

1996 metais Lietuvos misijai prie Europos Bendrijų buvo nupirkta 532 kvadratinio metrų bendro ploto pastatas Briuselyje (Av. des Cinq Bonniers 51). Plečiantis stojimo į Europos Sąjungą procesui, didėjo ir misijoje dirbančių diplomatų ir techninių darbuotojų skaičius, todėl, siekiant sudaryti normalias darbo sąlygas, šiemet vasarį buvo nupirkta didesnio ploto pastatas Briuselyje (Rue Belliard 41/43). Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos pranešimo, kadangi mažesnis pastatas Briuselyje nebus naudojamas, nutarta jį parduoti.

Prieš Antrąją pasaulinę karą Lietuvos ambasada Vokietijoje turėjo pastatą ir žemės sklypą Berlyne (Kurfürstenstrasse 134 ir Kielgansstrasse 1 gatvių kampe). Karo metu pastatas buvo sugriautas. 1997-aisiais Vokietijos teismas patvirtino, kad minėtas 1,550 kvadratinio metrų ploto sklypas yra Lietuvos nuosavybė. 1999 m. buvo parengtas ir suderintas ambasados projektas, tačiau dėl ribotų finansinių galimybių jis nerealizuotas. Pasiūkimus aplinkyboms, atsisakyta ketinimų statyti naują ambasados pastatą, o sklypą nutarta parduoti. Ambasadai įkurdinti šiemet birželio pabaigoje nupirkta pastatas Berlyne (Charitestrasse 9).

AUSTRIJOJE PRISTATOMOS GALIMYBES PLĖTOTI VERSLĄ SU LIETUVA

Austrijos Štirijos federalinės žemės Leoben miesto Rotary klubas lapkričio 5 d. surengė vakarą, skirtą ekonomikos ir kultūros ryšiams su Lietuva skatinti. Šiame vakare pranešimą apie Lietuvos ekonominę bei politinę raidą, integraciją į Europos Sąjungą, investavimo Lietuvoje sąlygas perskaitė Lietuvos ambasadorius Austrijoje Jonas Rudalevičius. Po pranešimo vyko diskusija. Siekdamas padėti surasti verslo partnerius Lietuvoje, ambasadorius susitiko su vienos didžiausių Austrijoje metalo apdirbimo pramonės įrangos gamybos įmonės “Voest Alpine Schienen” bei elektrotechnikos ir elektronikos srityse dirbančios įmonės “AT&S” vadovais. Bendradarbiavimo su Lietuvos aukštosiomis technikos mokyklomis galimybes ambasadorius aptarė su “Montan” universiteto, rengiančio techninių mokslų, gamybos bei verslo specialistus, rektoriumi Wolfgang Pöhl.

STRATEGINIŲ PREKIŲ EKSPORTAS

Lietuvos Vyriausybė įgaliojo Užsienio reikalų ministeriją, suderinus su Ūkio ministerija, sudaryti ir patvirtinti sąrašą valstybių, į kurias draudžiama eksportuoti ar gabenti tranzitu strategines prekes, bei sąrašą valstybių, iš kurių draudžiama importuoti ar gabenti tranzitu strategines prekes.

Kaip nurodoma Vyriausybės spaudos tarnybos pranešime, kurį gavo ELTA, sudarydama valstybių sąrašus, URM vadovaušis JT Saugumo Tarybos, ES Tarybos ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos sprendimais įvestais embargais ir sankcijomis. Dėl licencijų išdavimo ar neišdavimo strateginių prekių eksportui į sąrašą neįtrauktas valstybes (arba importui iš jų ir tranzitui) kiekvienu atskiru atveju spęs tarpžinybinė ekspertų grupė. Šiemet liepos 5 d. Seimas priėmė įstatymą, kuriame numatyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, o ne Seimas, sudaro ir tvirtina sąrašą valstybių, į kurias draudžiama eksportuoti ar gabenti tranzitu strategines prekes, bei sąrašą valstybių, iš kurių draudžiama importuoti ar gabenti tranzitu strategines prekes.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Dr. Jonas Valaitis rugsėjo 5 dieną įteikė savo naujausią knygą Lietuviai medicinos muziejui, kurią priėmė prof. dr. Jonas Račkauskas. Prie stalo LTSC bendradarbis, buvęs “Margučio” radijo vedėjas Petras Petrutis.
Z. Degučio nuotr.

KOVA SU KORUPCIJA LIETUVOJE

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Nors korupcija tebėra didžiulė mūsų šalies problema, tačiau vykdydama radikalią kovos su korupcija politiką, Lietuva tapo sektinu pavyzdžiu daugeliui Europos Sąjungos valstybių kandidačių. Tai konstatuojama korupcijos ir kovos su korupcija politikos Lietuvoje stebėsenos ataskaitoje, kurią paskelbė Atviros visuomenės institutas.

Ataskaitoje pažymima, jog korupcija yra labiausiai paplitusi Lietuvos teismuose, Vyriausybės bei valstybės administracijoje, muitinėse, sveikatos priežiūros įstaigose bei policijoje. AVI duomenimis, korupcija stipriai veikia ir viešuosius pirkimus.

Nepaisant to, ataskaitos redaktorius Quentin Reed tvirtina, jog dar praėjusio dešimtmečio pradžioje Lietuvoje buvo sukurta įspūdingiausia iš visų ES valstybių kandidačių kovai su korupcija skirta struktūra. “Lietuvos požiūris į kovos su korupcija politiką, ypač Specialiųjų tyrimų tarnybos, yra pavyzdys, iš kurio galėtų pasimokyti daugelis ES vals-

tybių kandidačių, galbūt ir dabartinės ES valstybės narės”.

Ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad 2002 metų sausio mėnesį patvirtinta Lietuvos nacionalinė kovos su korupcija programa yra išsami ir detali, joje pabrėžiama prevencijos, įgyvendinimo ir švietimo svarba. Atkreipiamas dėmesys, kad patvirtinus strategiją, netrukus buvo priimtas Korupcijos prevencijos įstatymas. Įvertinta ir tai, kad kuriant kovos su korupcija politiką buvo glaudžiai bendradarbiaujama su Europos Komisija bei kitomis tarptautinėmis organizacijomis.

Naujausiame Lietuvos pasirengimo narystei ES įvertinime Europos Komisija pagyrė Lietuvą už padarytą pažangą įgyvendinant kovos su korupcija politiką, tačiau paskatino daugiau rūpintis prevencija, viešųjų pirkimų procedūrų tobulinimu ir visokeriopu muitinės tarnybų dalyvavimu vykdant kovos su korupcija politiką.

AVI irgi rekomenduoja Lietuvai atidžiau stebėti korupciją teismų sistemoje, dau-

giau dėmesio skirti viešųjų pirkimų procedūrų tobulinimui (ypač skundų nagrinėjimo tvarkai) ir politinių partijų finansavimo taisyklių reformai didinant valstybės subsidijas partijoms ir sukuriant efektyvią partijų finansų priežiūros sistemą.

Korupcijos ir kovos su korupcija politikos Lietuvoje stebėsenos ataskaita, kaip informuoja ELTA, papildė leidinį “Korupcija ir kovos su korupcija politika dešimtyje Vidurio ir Rytų Europos valstybių kandidačių”.

Šiame leidinyje apžvelgiamas korupcijos paplitimas minėtose valstybėse, analizuojamos teisinės bei institucinės struktūros ir politika, kuriomis naudojamosi vyriausybės stengiasi kovoti su korupcija. Šiose ataskaitose pateikiamos konkrečios rekomendacijos valstybių kandidačių Vyriausybėms ir ES. Leidinys parengtas pagal Atviros visuomenės instituto Stojimo į ES stebėsenos programą, kuri skirta atsakingai ir tolydžiai ES plėtrai remti.

BRAZILIJĄ DOMINA LIETUVOS RINKA

Brazilijos užsienio politikos požiūriu yra naudinga palaikyti ryšius su Lietuva bei kitomis Baltijos valstybėmis, ypač tuomet, kai jos taps Europos Sąjungos bei NATO narėmis. Tai po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi pažymėjo Brazilijos užsienio reikalų ministras Celso Laferas, kuris yra pirmasis Lietuvoje viešintis aukšto rango Brazilijos pareigūnas.

Lietuvos ir Brazilijos ryšį sustiprina tai, jog šioje Lotynų Amerikos šalyje gyvena nemažai lietuvių kilmės žmonių, tarp kurių yra ir pats C.Lafer. Jo protėviai emigravo į Braziliją dar 1890-aisiais. Į Lietuvą Brazilijos užsienio reikalų ministras atvyko kartu su seserimi ir aplankė savo protėvių tėviškę Želvoje. “Mes laimingi galėdami pažvelgti į vietą, iš kurios esame kilę”, - žurnalistams prisipažino C.Lafer, viešintis Lietuvoje pirmą kartą. Brazilijoje priskaičiuojama apie 40 tūkst. lietuvių kilmės gyventojų, informuoja ELTA.

Nors Brazilija yra didžiausia Lietuvos prekybos partnerė tarp Lotynų Amerikos valstybių, aptariant dvišalį bendradarbiavimą, V.Adamkus pirmiausiai kėlė neišnaudotų ekonominių-prekybinių galimybių klausimą. C.Lafer užsiminė, jog 25 proc. Brazilijos eksporto sudaro eksportas į ES, taigi jo šalis netiesiogiai suinteresuota ES plėtra. Susitikime taip pat pažymėtas svarbus faktas, jog teisinę bendradarbiavimo bazę Lietuva ir Brazilija pradės nuo bevizio režimo sutarties sudarymo.

Karolis Milkovaitis

RUDUO LIETUVOS KAIME

*Prislėgtas prie žemės naštos debesų
Ruduo atklampojo arimais, keliu,
Užpūtęs liepsnojančias pievų žvakes.
Krūtinėj saulutė savaime užges.*

*Nuskabęs kaštonų ir liepų lapus,
Draugu jis nė sodo medyno nebus.
Prisėdusiam virkščių dūmelio užtraukt,
Piemuo pasisiūlė degtuką užbraukt.*

*Nugrubusiom rankomis sėju rugius -
Ateinančiais metais duonelės vėl bus.
Sunki yra žemdirbiui skirta dalia, -
Ir žiemkenčiai kenčia šaltam patale.*

*Šalna naktimis piešia rojaus vartus
Ant dirvų, ant stogo - ar šiaip kur paklius.
Užkimęs išskrido svetur viefersys,
Klojime girdėt spragilai: viens, du, trys...*

MUZIKŲ SĄJUNGA JAU RUOŠIASI ILGIAUSIAM METŲ KONCERTUI

Didžiausia metų muzikos šventė - ilgiausias koncertas "Didysis muzikų paradas 2002" vyks lapkričio 24 dieną Vilniuje. Tokia šventė, kaip primena ELTA, bus rengiama jau šeštą kartą. Jos organizatorė - Lietuvos muzikų sąjunga. Šventės dalyvių koncertus, pasak Lietuvos muzikų sąjungos prezidento, kompozitoriaus, prof. Rimvydo Žigaičio, dar prieš "Didįjį paradą" Vilniuje numatoma surengti ir Rokiškyje bei Raseiniuose. Toliau tęsiama ir pernai pradėta "Auksinio disko" apdovanojimų tradicija. Laureatai bus skelbiami "Didžiojo muzikų parado" dieną.

KONCERTAS CLEVELANDE

Lapkričio 23 d. 2002 m. 6:30 v.v.

Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Bilietai 15 dol. ir 10 dol.

Telefonu užsakymai: Regina Čiuberkienė 216 / 481-8067

Koncertą rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

Lietuvos dailės muziejaus Lietuviškos muzikos ansamblis „KANKLĖS“ Koncertas TĖVIŠKĖS SPALVOS

Vadovė:

Lina Naikelienė (*I kanklės*)

Virginija Alenskienė (*II kanklės*)

Aušra Juskevičienė (*bosinės kanklės*)

Irmanas Andriūnas (*bičyras*)

Eugenijus Čiplys (*birbynė, lumsdelis*)

Solistė

Joana Gedmintaitė (*sopranas*)

2002 m. lapkritis

Dailininkas Rimas Laniauskas prie savo sukurtos kalėdinės kortelės 2002 metams, Clevelando Sight Center priėmimo.

POEZIJOS KONKURSAS JAUNIMUI

JAV LB Clevelando apylinkės valdyba ir mecenato - rašytojo, poeto **Balio Gaidžiūno** - testamentu vykdytojas Jonas Kazlauskas rengia **lietuviškos patriotinės poezijos konkursą** išseivijos lietuvių jaunimui.

Konkurse gali dalyvauti gimnazistai nuo 13 iki 18 metų amžiaus ir baigusieji gimnaziją iki 25 metų amžiaus.

Premijos: gimnazistams I prem. 150.00 dol., II prem. 100.00 dol.; vyresniesiems (18-25 m.) 250.00 dol.

Vertinimo komisiją sudaro dr. Jolita Kavaliūnaitė, Aldona Miškinienė ir Rita Balytė.

Savo sukurtą ir niekur nespausdintą eilėraštį reikia pasirašyti slapyvardžiu ir pažymėti grupę - gimnazistų ar vyresniųjų. Į atskirą užklijuotą

vokelį įdėti lapelį, kuriame užrašytas slapyvardis, tikrasis vardas ir pavardė, adresas, telefono numeris ir amžius. Ant vokelio užrašyti slapyvardį ir jį drauge su eilėraščiu iki 2002 m. gruodžio 1 d. siųsti Vertinimo komisijos pirmininkei dr. Jolitai Kavaliūnaitei, 3332 Boyne Rd., Barberton, OH 44203.

LB Clevelando apylinkės valdyba

PREMIJOS - LIETUVIŠKŲ DRAMOS VEIKALŲ AUTORiams

Pasibaigė JAV lietuvių bendruomenės Kultūros tarybos skelbtas dramos veikalų konkursas.

Kultūros taryba, pasak jos pirmininkės Marijos Remienės, konkursą skelbė dėl to, kad pastaruoju metu užsienio lietuvių teatro scena jaučia didelį naujų veikalų stygių. Konkurse, Eltai suteiktomis žiniomis, buvo kviečiami dalyvauti autoriai tiek iš Lietuvos, tiek iš JAV bei kitų kraštų. Konkurso mecenatas - Čikagoje gyvenantis gydytojas ir visuomenės veikėjas dr. Jonas Adomavičius.

Konkursui buvo atsiųsti 36 veikalai. Penkių asmenų vertinimo komisija, neradusi veikalo, verto numatytos trijų tūkstančių dolerių premijos, nusprendė šią sumą padalyti į tris dalis ir po 1000 dolerių skirti trijų geriausių veikalų autoriams.

Kadangi konkursas buvo slaptas, nugalėtojų pavardės paaiškėjo tik atplėšus vokus. Tai - trijų veiksmų komedijos "Pilietybė" autorius Anatolijus Kairys (Chicago), trijų veiksmų dramos "Kartų praraja" autorius Andrius Mironas (Los Angeles) ir vieno veiksmo komedijos "Reikia arklio" autorė - Janina Kliučinskaitė (Kaunas).

LIETUVIŲ FOTOGRAFIJOS PARODOS LAIMINGIEJI

Edvardas Šulaitis

Lapkričio 3 d. vakare baigėsi 31-ji kasmetinė Lietuvių fotografijos paroda, kuri prasidėjo spalio 25 d. "Čiurlionio" galerijoje Čikagoje. Ši paroda sutraukė rekordinį fotografų skaičių (170), iš kurių 136 dalyvavo vyresniųjų grupėje. Kaip ir anksčiau taip ir šį kartą daugumas dalyvių buvo Lietuvoje gyvenantieji fotografai ar foto entuziastai.

Parodoje išstatyti darbai buvo premijuojami Budrio Lietuvių Foto Archyvo Fondo, kurio pirmininkė yra dr. Milda Budrienė, pinigėmis premijomis. Geriausias fotografijas rinko parodos lankytojai (o jų buvo labai daug), kurie gautuose lapeliuose turėjo pažymėti jiems labiausiai patikusius darbus.

Paskutinę parodos dieną (lapkričio 3 d.) balsų skaičiavimo komisija (Milda Nazganavičienė, Alvydas Pakarklis, Laima Zavitauskienė) paskelbė laimėtojus. Pagal balsų daugumą **vyresniųjų grupėje** laimėtojai išsirikiavo taip:

1 vieta - Irena Giedraitienė (Panevėžys) ir Ramūnas Danisevičius (Lietuva); **2 vieta** - Aldona Kaminskienė (Čikaga); **3 vieta** - Jūratė Tamošiūnienė (Vilnius). **Garbės pažymėjimas** - Georgijus Stoliarov (Vilnius) ir Stanislovas Bagdonavičius

Jaunesniųjų grupėje: 1 vieta - Marius Spitrys (Palos Hills, IL); **2 vieta** - Asta Balčiūnaitė (Kaunas), **3 vieta** - Anastazija Stoliarova (Vilnius). **Garbės pažymėjimas** - Kristina Chadkevičiūtė (Kaunas)

Premijų dydis - vyresniųjų grupėje nuo 75 iki 150 dol. (šiomet yra du pirmosios premijos laimėtojai, kuriems atiteks po 150 dol.), jaunesniųjų grupėje - nuo 25 iki 75 dolerių.

Premijų įteikimas (bent Čikagoje ar apylinkėse gyvenantiems) įvyks per Algimanto Kezio rengiamą fotografijų aukcioną lapkričio 15 d. 7:30 val. vak. "Čiurlionio" galerijoje.

Ten pat bus galima įsigyti ir 78 puslapių apimties parodos katalogą, kurį suredagavo A. Kezys.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

2002 m. spalio mėn. 15 d. „Dirvoj“, Antano Mažeikos parašytoj a.a. Juzytės Grinkevičiūtės Gediminienės biografijoje yra klaida, kurią prašau ištaisyti. A.a. Juzytė Grinkevičiūtė Gediminienė atvažiavo į „Aušros“ Mergaičių gimnazijos (Kaune) septintą klasę (1935-1936). „Aušrą“ Juzytė baigė 1937 m. (dešimta laida). Siunčiu 1936 m. „Aušros“ mergaičių gimnazijos septintos „A“ klasės draugių nuotrauką, a.a. Juzytė pirmoj eilėj vidury. Per 69 metus pusė mūsų klasės draugių iškeliavo Amžinybėn. Likom keturiolika, iš kurių devynios gyvena JAV. Čia mirė a.a. Jadvyga Miliūnaitė Kregždienė, a.a. Avelina Kolupailaitė Masiokienė ir a.a. Juzytė Grinkevičiūtė Gediminienė. Prisimenam jas, ir visas kitas mirusias klasės drauges, su liūdesiu

X-os laidos aušroکہ Halina Pogirskytė Bagdonienė

NAUJOS KNYGOS

PENKIASDEŠIMT SPORTINĖS VEIKLOS METŲ IŠEIVIJOJE, išleista šias metais Sigito Krašausko, Toronto, Kanadoje. Knygoje apžvelgiama 1951 - 2001 metų lietuvių sporto veikla, sporto projektai, jų pasisėkimai bei trūkumai. Knyga parašyta lietuvių ir anglų kalbomis.

BIOBIBLIOGRAFINĖ RODYKLĖ 1925-2000, Petronėlės Orintaitės, išleista šias metais Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Vilniuje. Knyga yra rašytojos Petronėlės Orintaitės-Janutienės darbų bibliografija. Šis leidinys mokslininkams, tyrinėtojams bei besidomintiems jos kūryba suteikia galimybę tiesiogiai studijuoti autorės rašinius. P.Orintaitė-Janutienė mirė 1999.12.16. Los Angeles, Ca., ir buvo palaidota Kudirkos Nausmiestyje, Lietuvoje.

The *Regency* **Luxury Apartments**

The Best Address in PARMA!

1st Month FREE
on 1 and 2 Bedrooms
(RESTRICTIONS APPLY)

440-845-4841

 Owner's Management Company

REMKITE DR. KAZĮ BOBELĮ Į LIETUVOS PREZIDENTO, O PROF. VYTAUTĄ LANDSBERGĮ Į SEIMO PIRMININKO VIETĄ!

Jie abu patriotai, gerai žino Lietuvos istoriją. Jie netūpčios dėl Karaliaučiaus atgavimo - Karaliaučiaus kraštas yra Lietuvos eliksyras. Visi, kurie ten važiuos, taps milijonieriais. Jūsų Vyriausybė pavertė visus ubagais ir toliau nori tokiais laikyti. Jie rūpinasi tik savo pilvais, o ne Lietuvos reikalais. Pasakykite ponui Putinui, kad Lietuva yra senoji slavų motina. Įsiverždami į Karaliaučiaus kraštą, jūs išžudėte 2.000.000 lietuvių protestantų ir 4.000.000 austrų protestantų. Dabar yra Jums laikas atitaisyti padarytą klaidą. Ištraukite visą atominį laivyną ir padarykite Lietuvą ir Baltijos jūrą beatomine zona. Jūs būsite triskart garsesnis už Petrą Didįjį - tarptautinio masto. O mes suruošime Trakuose iškilmingus pietus, pakviesdami prezidentą Bushą ir Jus dalyvauti toje puotoje.

Lai Dievas duoda Jums drąsos ir tapti garbingais žmonėmis.

Politisinis apmokėtas skelbimas

Ben Norkūnas

Doloresa Kazragytė

XII

ŠVENTAS JONELIS

Yra tokia pasaka apie keistą senelį. Istorija tokia: buvo laimingas vaikas, turėjo mylinčius ir turtingus tėvus, turėjo visko, ko širdis geidė. Bet susirgo keista liga: kai tik prisėdavo ar atguldamas - žaibiškai imdavo augti, kitaip sakant, senti. Per penkerius metus paseno iki trisdešimties. Senėjimas grėsmingai spartėjo. Garsiausi pasaulio daktarai nesuprato, kokia tai liga. Tik traukė pečiaais. Tėveliai iš sielvarto mirė. Jaunuolis nusprendė išskelauti ir klajoti po pasaulį: vis tiek negali nei sėdėti, nei gulėti.

Eina, eina. Ištroško gerti. Įėjo į aplūžusią trobelę. O ten lovoje gulė moteris, žiūri gailiom įdubusiom akim ir dejuoja iš skausmo. Pamatė vyruką, verkia ir sako:

- Padėk man, gerasis žmogau, nebegaliu kentėti. Ak, kaip man skauda, kaip skauda... Pasėdėk, pabūk prie manęs. Jaučiu - greitai mirsiu. Esu vienut vienutėlė. Padėk man numirti. Žvakelę uždegsi. Pabūk, brangusis padėk.

Žybtelėjo vyrukui mintis, kad sėdėdamas labai pasens, bet... Tik žybtelėjo ir dingo. Atsisėdo, paėmė karštą varguolės delną į savo rankas, vilgė vandeniu sukepusias lūpas, pasakojo linksmas istorijas, meldėsi. Pradėjo aušti. Moteris ramiai su šypsena užgeso. Uždegė žvakelę. Užspaudė akis. Prie trobelės ir palaidojo. Iš akmenėlių kryželį išdėliojo ant kapo.

Bet kai vakarop žvilgtelėjo į veidrodžio šukę, net riktėlėjo iš siaubo - jam buvo virš penkiasdešimties: plaukai gerokai prazilę, skruostai įdubę, oda raukšlėta. Vėl keliavo, keliavo. Ir vėl kažkas šaukėsi pagalbos, kažkas maldavo padėti, pabūti, pasėdėti... Kai atėjo į didelį miestą, jau buvo aštuoniasdešimtmetis senis. O kartą savo skudurų vežimėlyje paslėpė du kovotojus už laisvę prieš karalių tironą ir sėdėjo miesto

aikštėje, kol policija išnaršė visus kampus. Čia ir pajuto, kad mirtis atėjo. Taip ir numirė sėdėdamas, saugodamas savo draugus. Tada senelio veidas tapo lygus, švelnus, jaunas ir laimingas. Taigi tokia pasaka.

O Jonelis gyveno iš tikrųjų. Ir Jonelis šventai numirė. Pasiaukodamas. Iki paskutinio atodūσιο. Kaimo žmonės ant kryžiaus negrabiai kreivai išskobė tokį užrašą: „Šventai gyvenęs“.

dyti. Dar nepriėjęs ežero, girdi vaiko klyksmą. Pasileido bėgti balso link: netoli kranto ledas įlūžęs, trylikmetis Krėvės Algiukas eketėj mirdosi. Stvėrė Jonelis šaką, kokia pasitaikė, ir šliaužia prie vaiko. Vaikas jau murkt, murkt... „Stverk už šakos! Stverk!“ - šaukia Jonelis. Vaikas stveria. Bet rankos sustingusios, neturi jėgos. Šliaužia Jonelis artyn. Ledas lūžta. Jonelis jau irgi eketėj. Šalta gelmė jau ryja jo kūno

Julija - atogrąžų plaštakė Clevelando zoologijos sode.

G. Juškėno nuotr.

Tai koks gi tas Jonelio šventumas? Su Agota vaikų nesugyveno. Agota mirė, kai Joneliui buvo dar tik 40. O gretimoje sodyboje labai sunkiai sirgo našlė Marytė. Buvo paralyžuota. Vaikai miestuose ją visai užmiršo, kaimynai neturėjo laiko lakstyti - jų ir trobos tolokai. Artimiausias - Jonelis. Tai Jonelis ir ėmė lankyti: ir viralo nuneša, ir paklodes pakeičia, ir darželį prižiūri, ir karvę pamelžia. Po metų parsivežė Marytę į savo trobą - nebereikės lakstyti, sutaupys laiko. Kad būtų viskas padoru, „susišliubavojo“, kaip priklauso pagal abiejų tikėjimą. Slaugė Marytę dar 10 metelių, kol ši pavargo gyventi ir iškeliavo Dievo valia į amžinąjį gyvenimą.

Vėl Jonelis liko vienas. Ir štai vėl kaimynui nelaimė: su dega troba. Liko šeši vaikučiai, seni tėvukai ir kaimynas su žmona be pastogės. Kaip stovi. Kas priglaus? Žinoma, Jonelis. Ir priglaudė penkiolikmetelių, kol patys pasistatė naujas trobas, vaikai užaugo, turto užgyveno, išsiskirstė. Vėl Jonelis vienas. Vienutėlis. Tiesa - karvutė, kelios avelės.

Eina laikas, tapnoja žiemom, pavasariais, vasarom... Joneliui jau 65-eri...

Atėjo paskutinė Jonelio žiema. Speiguota, pusnynuota, spindi. Daug šalčio buvo tą žiemą, Ir staiga - atlydys. Per kelias dienas patizo ledas, keliai... Ir vėl staigiai atšalo. Eina rytą Jonelis žuvelių pasigau-

šilumą ir jėgą. Bet pajėgė dar užstumti berniuką ant ledo. Atlaikė ledas. O žmonės jau bėga prie ežero. Numetė kartį. Ištempė berniuką. Kitą - Joneliui. Šaukia kaimynas gulėdamas ant ledo: „Čiupk, Jonai, čiupk už karties!“ Bando stverti Jonelis... Slysta pirštai. Jėgos jau išseikvotos. Kūnas sustingęs. Sunkūs drabužiai ir batai gramzdina gelmėn. Kaimynas rėkia beveik raudodamas: „Joneli, pasistenk! Joneli, stverkis!“

Žiūri Jonelis iškišęs galvelę iš gelmės į savo kaimyną. Ramiai žiūri. Ledas blizga. Ir Jonelio akys blizga: ar tai ašaros, ar šiaip (taip pasakojo kaimynas, kai Jonelį laidojo). Ir sako Jonelis: „Algelių arielka ištrinkit. Nevark... Aš iškeliauju... Dėkui, kad...“ - ir, nebaigęs sakyti, paniro po ledu.

Kai po kelių dienų ištraukė Jonelį, buvo kaip gyvas. Ramus.

Visa apylinkė laidojo. Gražią kalbą pasakė klebonas. O atėjus pavasariui, kaimynas (tas pats, kuris gelbėjo Jonelį) sumeistravo gražų didelį kryžių. Susirinkę per Jonines paminėti Jonelį, nutarė užrašą tokį prie kryžiaus prikalti: „Šventai gyvenęs“. Taip ir padarė.

Tai štai kas yra tas šventumas. O aš maniau, kad mums, XX a, mirtingiesiems, jis nepasiekiamas.

Su Dievu!

Iš knygos „Kasdienybės rožinis“, Kaunas, 1999

RENGINIŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 17 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LAPKRIČIO 23 d., šeštadienį, “Lietuvos Dailės Muziejaus Ansamblis Kanklės” koncertas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

2003 m.

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

BALANDŽIO 5 d., šeštadienį, “Trys panteros”.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio “Dainava” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

Mūsų skyriaus nariui

A. † A.
KAZIUI BARMUI
iškeliavus Amžinybėn,

drauge liūdėdami užuojautą reiškiame
velionio dukrai DALIAI SODEIKIENEI,
jos vyrui MANTUI ir jų šeimai.

*Amerikos Lietuvių Tautinės
Sajungos Los Angeles skyrius*

A. † A.
LEONO KRIAUČELIŪNO
penkerių metų

ir

sūnaus

EUGENIJAUS

dvidešimt penkerių metų

mirčių sukaktims paminėti
šv. Mišios bus aukojamos
Palaiminto Jurgio Matulaičio
misijos koplyčioje
lapkričio 25 d., pirmadienį, 11 val. 30 min.

*Prašome gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šventose Mišiose
ir pasimelsti už jų sielas.*

Kriaučeliūnų šeima

SPORTAS

BALTIEČIŲ ŠAUDYMO SPORTO PIRMENYBĖS

2002 metų Š. Amerikos Baltiečių stendinio (skrendančių taikinių - “Trap”) šaudymo sporto pirmenybės įvyko š.m. rugsėjo 7 d., Kanados latvių šaudykloje “Berzaine”, Ontario, Kanadoje. Varžybas vykdė Kanados estai. Lietuvių dalyvavimą koordinavo ŠALFASS šaudymo sporto vadovas Kazys Deksnys.

Varžybose dalyvavo 18 šaulių: 9 lietuviai, 6 latviai ir 3 estai. Lietuvių kontingentą sudarė: A. Šimkevičius, A. Svilas, K. Deksnys, R. Lukošius, V. Svilas, V. Verbickas, E. Macijauskas, A. Mackevičius - visi Hamiltono LMŽK “Giedraitis” nariai ir J. Šostakas - Detroito LSK “Kovas” narys.

Pateikiame visų rungčių pirmų 3-jų vietų laimėtojus, nurodant pataikymų skaičių. Lietuviai pažymėti (Li), latviai - (La).

1) 16 jardų rungtis (100 taikinių): 1) G. Loja (La) 98, 2) A. Šimkevičius (Li) 94, 3) V. Krauklis (La) 92.

2) Išlyginamieji jardai (Handicap - 50 taikinių): 1) R. Lukošius (Li) 46, E. Macijauskas (Li) 45, 3) A. Šimkevičius (Li) 44.

3) Dupletai (50 taikinių): 1) A. Šimkevičius (Li) 43, 2) A. Svilas (Li) 41, 3) G. Loja (La) 40.

Komandinės 16 jardų rungties pasekmės buvo išvestos iš individualinių varžybų imant kiekvienos tautybės geriausiai sušaudžiusių 5 šaulių pasekmių sumą: 1) lietuviai 444, 2) latviai 434, 3) estai 345. Lietuvių komandą sudarė: A. Šimkevičius 94, A. Svilas 92, V. Svilas 89, J. Šostakas 85 ir R. Lukošius 84. Estams turint tik 3 šaulius, buvo duota 2 vidurkio pozicijos.

Geriausių šaulių čempionu tapo Antanas Šimkevičius, per visas tris rungtis įvykdęs 181 pataikymą, iš 200 galimų.

2002 m. baltiečių kulkinio šaudymo pirmenybės smulkus (.22) kalibro šautuvais, turėjusios įvykti rugsėjo 14 d., liko neįvykdytos, nes rengėjams estams nepavyko suorganizuoti. Deja, taip pat nebuvo suorganizuotos pistoletų šaudymo pirmenybės, kurios turėjo įvykti rugsėjo 21 d.

Mūsų šaulių veikla yra užgirtina. Tenka jiems palinkėti sėkmės ir ištvermės!

Algirdas Bielskus

Lietuviai šauliai dalyvavę 2002 m. Š. Amerikos baltiečių stendinio šaudymo sporto pirmenybėse rugsėjo 7 d., latvių šaudykloje “Berzaine”, Kanadoje. Iš kairės: A.Šimkevičius, A.Svilas, J.Šostakas, E.Macijauskas, R. Lukošius, K. Deksnys, V.Svilas. Klūpo - A.Mackevičius. Trūksta V.Verbicko.

A.Svilo nuotr.

DAUG UŽSIENIEČIŲ NBA LYGOJE

Kai 1989 metų rudenį stipriausioje pasaulyje - NBA profesionalų krepšinio lygoje pradėjo žaisti žurnalistikos mokslus baigęs lietuvis krepšininkas iš Vilniaus Šarūnas Marčiulionis, jis buvo pirmasis žaidėjas iš R. Europos, nors iš kitų kraštų buvo daugiau.

Paskutiniaisiais metais iš užsienio šalių krepšininkų padaugėjo. Jeigu pernai NBA eilėse matėme 52 krepšininkus, tai šį rudenį jų čia užderėjo 67. Dabar Lietuvą su dviem žaidėjais (Saboniu ir Ilgausku) jau gerokai lenkia kai kurios kitos valstybės. Šiomet daugiausia krepšininkų čia priskaičiuojama iš Jugoslavijos - net 8. Antroje vietoje Kroatija ir Kanada - su keturiais. Po tris žaidėjus NBA lygoje randame iš Argentinos, Kinijos, Nigerijos ir Slovėnijos.

Idomu, kad iš Rusijos čia užtinkame tik vieną krepšininką (Andrei Kirilenko), tačiau Ukraina čia turi du žaidėjus (S. Medvedenko ir V. Potapenko). Vokietija NBA sąrašė yra įrašiusi vieną asmenį - Dirk Nowicki, tačiau jis dabar yra geriausias visoje lygoje iš užsieniečių žaidėjų tarpo. Pagaliau vienas žaidėjas C. Trybanski atsirado iš mūsų kaimyninės Lenkijos. Bet iš kitų kaimyninių kraštų: Latvijos, Estijos ir Baltarusijos krepšininkų NBA lygoje dar nėra.

Atrodo, kad kitais metais lietuvių krepšininkų skaičius NBA lygoje gali paaugti bent vienu žaidėju. Yra daug vilčių, kad čia pradės žaisti šiemet į NBA pakviestas, JAV universitetą baigęs, Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas Darius Songaila. Tačiau jis nesulaukęs pelningesnio pasiūlymo iš Bostono klubo, laikinai atstovauja daugiau pinigų mokančiai Maskvos komandai.

Ed. Šulaitis

DIRVAI AUKOJO

D.Sukelis, Burlington, VT	60
Baltic Stores Z.Juras,	
England	50
G.Gontar, St. Louis, MO	20
L.Griniutė-Smulkst,	
Melrose, IL	20
D.Polikaitienė,	
Westlake V., CA	20
A.Baldauskas, Cuy. Falls, OH ..	10
V.Brakas, Wlby., OH	10
A.Garlauskas, Cleveland, OH ..	10
J.Lauce, Loveland, CO	10
V.Virbickas, Danbury, CT	10
A.Samušis, Pembroke P., FL ...	10
J.Dunduras, Cleveland, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

IVAIRENYBĖS

“Sonex Kompiuteriai”
pateiks mokykloms
kompiuterinės įrangos už
penkis milijonus litų

Laimėjusi Švietimo ir mokslo ministerijos skelbtą atvirąjį konkursą, UAB “Sonex Kompiuteriai” Lietuvos mokyklose įrengs 254 kompiuterines klases už bendrą beveik penkių milijonų (4.97 mln.) litų sumą. Sutartį dėl kompiuterių klasių įrengimo pasirašė Švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius ir “Sonex Kompiuteriai” komercijos direktorius Henrikas Genutis.

Bendrovės pranešime *Elta* nurodyta, kad iš viso bus įrengiamos 254 dviejų tipų klasės - 151 šešių mokymo vietų klasė ir 103 dešimties mokymo vietų klasės. Kiekvienoje iš klasių papildomai bus po kompiuterį mokytojui, lazerinį

spausdintuvą, skanerį ir tinklo komutatorių. Iš viso mokykloms “Sonex Kompiuteriai” pateiks 2,233 “Vector” kompiuterius, 254 lazerinius spausdintuvus “Minolta PP 1100”, 254 skanerus “Mustek Scan Express 1200 UB”, įdiegs visą reikalingą kompiuterinio tinklo įrangą bei visiškai paruoš kompiuterines klases darbui.

Visuose kompiuteriuose bus įdiegta “Microsoft Windows XP Professional” operacinė sistema bei biuro programų rinkinys “Microsoft Office XP Pro” lietuviška versija. Kompiuteriai taip pat bus aprūpinti integruotomis garso ir vaizdo plokštėmis, ausinėmis.

Šią vasarą “Sonex Kompiuteriai” jau laimėjo panašų Švietimo ir mokslo ministerijos konkursą, kurio vertė buvo apie 2.7 milijono litų. Bendrovė tuokart pateikė mokykloms 1,210 “Vector” kompiu-

terių, po 110 spausdintuvų bei skanerių, visą reikalingą kompiuterių tinklo įrangą. Be to, spalio mėnesį laimėjusi Krašto apsaugos ministerijos konkursą, “Sonex Kompiuterių” bendrovė pateiks Lietuvos mokykloms dar 336 “Vector” kompiuterius ir įrengs 84 mokymo klases (4 kompiuteriai su programine įranga, spausdintuvus, skaneris, tinklo įrangą). Šio konkurso vertė - vienas milijonas litų.

Iš viso šiemet “Sonex Kompiuteriai” mokykloms pateiks arti 4 tūkstančių “Vector” kompiuterių. Didžiausias praėjusių 2001 metų bendrovės kontraktas taip pat buvo skirtas mokyklų kompiuterizavimui - Lietuvos mokykloms buvo pateikta 3,960 naujų “Vector” kompiuterių už 11,8 mln. litų.

Vilniaus mieste
pasodinta 1,300 medelių

Lietuvos sostinė aštuntą kartą dalyvavo tarptautinėje akcijoje “Išvalykime pasaulį”.

Talkų metu, kaip informuoja *ELTA*, išvalyta 960 ha miesto teritorijų, pasodinta 1,300 medelių (iš jų - 30 ąžuoliukų, 280 klevų ir kt.), daugiau kaip 45 tūkst. krūmų. Vyko vaikų ir moksleivių piešinių, instaliacijų, ekologinių projektų bei rašinių konkursas “Gyvenkime švarami ir sveikame mieste”, surengtas tvarkingiausios miesto seniūnijos konkursas.

Miesto tvarkymo talkose dalyvavo visos seniūnijos, jų teritorijose esančios mokyklos, 206 įmonės, 64 sodų bendrijos, iš viso - per 10 tūkstančių žmonių.

Nemuno ir Nevėžio santakoje - draustinis

Kauno miesto taryba vienbalsiai priimtu sprendimu paskelbė Nemuno ir Nevėžio upių santakoje esančią teritoriją draustiniu. Šio statuso vietovėje tikimasi išsaugoti gamtos ir kultūros vertybes, praneša *ELTA*.

Kauno miesto savivaldybės Aplinkos apsaugos skyriaus specialistų teigimu, teritorija, esanti šių upių santakoje, šiuo metu nėra juridškai apsaugota. Aplinkosaugininkai nuogąstauja, jog natūralaus grožio vietovė, nesiimant priemonių, gana greitai gali būti apstatyta gyvenamaisiais namais.

Įkūrus Nemuno ir Nevėžio santakos kraštovaizdžio draustinį, tikimasi išsaugoti gamtos ir kultūros vertybes kaip mokslo, rekreacijos ir sveiko miesto išteklius. Draustinio statusas padės juridškai sureguliuoti vertybių apskaitą, naudojimą, tvarkymą ir priežiūrą. Taip pat bus griežtai reglamentuota fizinių ir juridinių asmenų veikla.

Šiuo metu Kaune jau veikia du vietinės reikšmės draustiniai - Veršvų ir Ornitologinis netoli Kauno hidroelektrinės. Gamta saugoma ir respublikinės reikšmės parkuose - Kauno marių regioniniame, Nevėžio bei Jiesios.

Šimtmetis stebino šviesia atmintimi

Ilgaamžis klaipėdietis su gimtadieniu atvykusį pasveikinti uostamiesčio merą nustebino itin gera atmintimi ir energija. 106-erių savaitgalį sulaukęs Antipas Lipovas Klaipėdoje gyvena 51 metus. Visą tą laiką jis sako dirbęs celiuliozės ir kartono kombinate, dažnai - kenksmingomis sveikatai sąlygomis, o iš darbo pasitraukęs tik 86 metų. Nerūkantis ir net alaus ar vyno negeriantis klaipėdietis spėja, kad ilgaamžiškumą nulėmė tai, jog jis visada tausoją savo sveikatą, ir tarp kito užsiminė giminėje buvus ir daugiau ilgaamžių, jo tėvelis miręs būdamas 104-erių.

Noriai uostamiesčio merui Rimantui Taraškevičiui pasakodamas prisiminimus, nė karto nesuabejojęs į pasakojimą A.Lipovas įpynę ne vieną datą, sutiktų žmonių vardus ir pavardes, tarsi visa tai būtų nutikę ne prieš keliasdešimt metų, o visai neseniai.

Su žmona Aleksandra kartu pragyvenęs 63 metus A.Lipovas jau neteko ne tik jos, bet ir vieno sūnaus. Su likusiuoju gyvenančių senolį dabar aplanko 4 anūkai ir 5 proanūkiai.

Klaipėdoje, kaip primena *ELTA*, dabar yra 16 šimtamečių. Vyriausia iš jų - 108-erių sulaukusi Teodora Tamošaitienė.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLAUSE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports - visas - prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

“LEADERS IN LOW COST TRAVEL”

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama.
telidanti jaukia atmosferą, rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas **TAUPA@AOL.COM**
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)